

**Emberi Erőforrások Minisztériuma
Központi Ügyfélszolgálati Iroda**

**Tájékoztató
a szociális ellátásokról**

2014

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Szociális és Családügyért Felelős Államtitkárság
Központi Ügyfélszolgálati Iroda
Összeállította: Ruminé Szijártó Ildikó

Felelős kiadó: Dr. Veres Gábor

A Minisztérium postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

Az Ügyfélszolgálati Iroda elérhetőségei:
Címe: Budapest, V. Szalay u. 10-14.
www.kormany.hu/hu/emberi_eroforrasok_miniszteriuma
www.emmiugyfelszolgalat.gov.hu

Személyes ügyfélfogadás
Hétfő-kedd-csütörtök-péntek: 9-12 óráig
Szerda: 9-12 óráig 13-18 óráig

Idős- és családjegyben információkat talál a <http://nyugdij.kormany.hu> és a <http://csaladitudakozo.kormany.hu> honlapokon.

Ha további kérdése van, ezeket felteheti az ugyfelszolgalat@emmi.gov.hu, nyugdij@emmi.gov.hu e-mail címeken vagy a 795-3168-as telefonszámon.
Készséggel állunk rendelkezésére!

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	3
SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK	4
Pénzbeli ellátások	4
Időskorúak járadéka	12
Aktív korúak ellátása	13
Lakásfenntartási támogatás	28
Ápolási díj	34
Önkormányzati segély	42
Természetben nyújtott szociális ellátások	43
Családi szükségleteket kielégítő gazdálkodást segítő támogatás	44
Köztemetés	45
Közgyógyellátás	45
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság	52
Adósságkezelési szolgáltatás	55
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	59
I. Alapszolgáltatások	59
Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás	60
Étkeztetés	60
Házi segítségnyújtás	60
Családsegítés	61
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	62
Közösségi ellátások	62
Támogató szolgáltatás	63
Utcai szociális munka	64
Nappali ellátás	64
II. Szakosított ellátási formák	65
Ápolást, gondozást nyújtó intézmények	65
Rehabilitációs intézmények	69
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények	70
Lakóotthon	71

III. Az intézmények igénybevételével kapcsolatos tudnivalók	72
A személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételének módja	72
Térítési díj	76
A jogosultak érdekvédelme	81
Az ellátottjogi képviselő	82

Az Országgyűlés 1993. február 17-i ülésnapján fogadta el a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló azóta már többször módosított 1993. évi III. törvényt (Szociális törvény).

A Szociális törvény az önkormányzatok által nyújtható támogatások keretszabályait tartalmazza. Az ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok rendeleteikben állapítják meg.

A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Tájékoztató füzetünkben a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások **2014 évben hatályos** formáit, a jogosultság feltételeit ismertetjük.

Központi Ügyfélszolgálati Iroda

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Pénzbeli ellátások

A szociálisan rászoruló személyek részére mely szerv és milyen pénzbeli ellátásokat állapít meg?

A települési önkormányzat **jegyzője**:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- rendszeres szociális segélyt,
- lakásfenntartási támogatást

A települési önkormányzat **képviselő-testülete**:

- méltányosságból ápolási díjat,
- önkormányzati segélyt,

A **járási hivatal**:

- időskorúak járadékát,
- a 18 év alatti tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy után (ide értve a fokozott ápolás esetén járó ellátást is) anyagi jogú ápolási díjat, valamint
- kiemelt ápolási díjat állapít meg.

Hol kell igényelni a szociális ellátásokat?

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások iránti kérelmet

- a jegyző hatáskörébe tartozó ellátás esetén a kérelmező lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a főpolgármesteri hivatalánál, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalánál, továbbá a kormányablaknál,
- a járási hivatal hatáskörébe tartozó ellátás esetén a kérelmező lakcíme szerint illetékes járási hivatalnál, továbbá a kérelmező lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál, továbbá a kormányablaknál,
- a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó ellátás esetén az önkormányzat rendeletében meghatározott önkormányzati szervnél lehet benyújtani.

Mely szerv bírálja el a pénzbeli ellátás megállapítása iránti kérelmet?

A kérelmet az a szociális hatáskört gyakorló szerv bírálja el, amelynek illetékességi területén a kérelmező lakóhelye, vagy ha a kérelmező életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye van.

A szociális ellátás megállapítását követően van-e bejelentési kötelezettsége az ellátásban részesülőnek?

A szociális ellátásban részesülő a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül köteles értesíteni az ellátást megállapító szervet.

A kérelem elbírálásakor vizsgálják az igénylő jövedelmi, vagyoni helyzetét?

Igen. A pénzbeli ellátások megállapításának feltétele, hogy az igénylő jövedelmi, vagyoni helyzete megfeleljen a törvényben meghatározott feltételeknek, ezért a hatóság felhívhatja a kérelmezőt, hogy családja vagyoni, jövedelmi viszonyairól nyilatkozzék, illetve azokat igazolja. A jövedelemről tett nyilatkozathoz másolatban mellékelni kell a jövedelem típusának megfelelő igazolást is.

A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásakor mi minősül jövedelemnek?

az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

- a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és
- azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

A családi pótlékot, az árvaellátást és a tartásdíj címén kapott összeget annak a személynek a jövedelmeként kell figyelembe venni, akire tekintettel azt folyósítják.

Mi minősül elismert költségnek?

A személyi jövedelemadóról szóló törvényben elismert költség, valamint a fizetett tartásdíj. Ha a magánszemély az egyszerűsített vállalkozói adó vagy egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás alapjául szolgáló bevételt szerez, a bevétel csökkenthető a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint

elismert költségnek minősülő igazolt kiadásokkal, ennek hiányában a bevétel 40%-ával. Ha a mezőgazdasági őstermelő adóévi őstermelésből származó bevétele nem több a kistermelés értékhatáránál (illetve ha részére támogatást folyósítottak, annak a folyósított támogatással növelt összegénél), akkor a bevétel csökkenthető az igazolt költségekkel, továbbá a bevétel 40%-ának megfelelő összeggel, vagy a bevétel 85%-ának, illetőleg állattenyésztés esetén 94%-ának megfelelő összeggel.

Mi minősül befizetési kötelezettségnek?

A személyi jövedelemadó, az egyszerűsített vállalkozási adó, a magánszemélyt terhelő egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás, egészségbiztosítási hozzájárulás és járulék, egészségügyi szolgáltatási járulék, nyugdíjjárulék, nyugdíjbiztosítási járulék, magán-nyugdíjpénztári tagdíj és munkavállalói járulék.

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dologon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni. A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értékének meghatározására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 72. §-ának (2) bekezdése az irányadó.

Mely bevételek nem minősülnek jövedelemnek?

- a temetési segély, az alkalmanként adott átmeneti segély, az önkormányzati segély, a lakásfenntartási támogatás, az adósságsökkentési támogatás,
- a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, az évi két alkalommal nyújtott természetbeni támogatás, a pótlék, a nevelőszülők számára fizetett nevelési díj és külön ellátmány,
- az anyasági támogatás,
- a tizenharmadik havi nyugdíj és a szépkorúak jubileumi juttatása,
- a személyes gondoskodásért fizetendő személyi térítési díj megállapítása kivételével a súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzügyi közlekedési kedvezményei, a vakok személyi járadéka és a fogyatékosági támogatás,
- a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás,
- az alkalmi munkavállalói könyvvel történő munkavégzésnek, az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény alapján történő munkavégzésnek, valamint a természetes személyek között az adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések alapján háztartási munkára létesített munkavégzésre irányuló jogviszony keretében történő munkavégzésnek (háztartási munka) a havi ellenértéke,

- a házi segítségnyújtás keretében társadalmi gondozásért kapott tiszteletdíj,
- az energiateljesítményhez nyújtott támogatás,
- szociális szervezet (ide nem értve az iskolaszövetkezetet) tagja által a szövetkezetben végzett tevékenység ellenértékéként megszerzett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adómentes bevétel.

Az ellátások megállapításakor milyen időszak jövedelmét vizsgálják?

A jogosultság megállapításakor

- a havi rendszerességgel járó - nem vállalkozásból, illetve őstermelői tevékenységből (a továbbiakban együtt: vállalkozás) származó - jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét,
- a nem havi rendszerességgel szerzett, illetve vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egyhavi átlagát veszik figyelembe azzal, hogy a nem havi rendszerességgel szerzett jövedelem számításánál azon hónapoknál, amelyek adóbevallással már lezárt időszakra esnek, a jövedelmet a bevallott éves jövedelemnek e hónapokkal arányos összegében számítják be.

Ha a vállalkozási tevékenység megkezdésétől eltelt időtartam nem éri el a 12 hónapot, akkor az egyhavi átlagos jövedelmet a vállalkozási tevékenység időtartama alapján számítják ki.

Milyen tevékenység minősül keresőtevékenységnek?

Minden olyan munkavégzéssel járó tevékenység, amelyért ellenérték jár, kivéve a tiszteletdíj alapján végzett tevékenységet, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát nem haladja meg, valamint a mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenységet, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni.

Nem minősül ellenértéknek a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás, valamint a szociális szervezet (ide nem értve az iskolaszövetkezetet) tagja által a szövetkezetben végzett tevékenység ellenértékéként megszerzett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adómentes bevétel;

Mikor tekinthető megszűntnek a vállalkozói tevékenység?

A vállalkozási tevékenység akkor tekinthető megszűntnek, ha az egyéni vállalkozói tevékenység megszűnt, az őstermelői igazolványt visszaadták vagy visszavonták, illetőleg a társas vállalkozást vagy az egyéni céget törölték a cégjegyzékből.

A jövedelemszámításnál milyen jövedelmet kell figyelmen kívül hagyni?

- a kérelem benyújtását megelőzően megszünt havi rendszeres jövedelmet,
- a vállalkozásból származó jövedelmet, feltéve, hogy a vállalkozási tevékenység megszűnt,
- a közfoglalkoztatásból származó havi jövedelemnek a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegét meghaladó részét.

Az időskorúak járadékának, a rendszeres szociális segélynek, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásnak, és a méltányossági ápolási díjnak a megállapítása során kinek a jövedelmét vizsgálják?

Az ellátások megállapításakor az igénylő és családja jövedelmét vizsgálják.

A törvény alkalmazása szempontjából mely hozzátartozói közösséget tekintjük családnak?

Az egy lakásban, vagy személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális, gyermekvédelmi intézményben együtt élő, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező közeli hozzátartozók közössége.

Ki a közeli hozzátartozó?

- a házastárs, az élettárs,
- a húszévesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező; a huszonhárom évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató; a huszonöt évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató vér szerinti, örökbe fogadott, illetve nevelt gyermek,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, az autista, illetve a testi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos vér szerinti, örökbe fogadott, illetve nevelt gyermek, amennyiben ez az állapot a gyermek 25. életévének betöltését megelőzően is fennállt (a továbbiakban: fogyatékos gyermek),
- a 18. életévét be nem töltött gyermek vonatkozásában a vér szerinti és az örökbe fogadó szülő, illetve a szülő házastársa vagy élettársa;

A fentiek alapján a család jövedelmének vizsgálatakor kiknek a jövedelmét lehet figyelembe venni?

Csak a fent meghatározott közeli hozzátartozók jövedelmét. E szabály értelmében a családdal együtt élő, nagykorú, jövedelemmel rendelkező gyermek jövedelmét a szülő ellátásra való jogosultságának elbírálásakor nem lehet figyelembe venni.

A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásakor mi minősül vagyonnak?

Az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

- külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy
- együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott a gépjármű, ha

- a kérelmező vagy háztartásának tagja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerint mozgáskorlátozottnak, vagy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény szerint mozgásszervi fogyatékosnak minősül, és a gépjárművet rendeltetésszerűen személyszállításra használják, vagy
- a kérelmező vagy háztartásának tagja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerint egyéb fogyatékosnak minősül, és a gépjárművet szerzési támogatás felhasználásával vásárolták.

Mely esetben tekintjük a gépjárművet mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott a gépjárműnek?

Abban az esetben, ha

- a kérelmező vagy háztartásának tagja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerint mozgáskorlátozottnak, vagy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény szerint mozgásszervi fogyatékosnak minősül, és a gépjárművet rendeltetésszerűen személyszállításra használják, vagy
- a kérelmező vagy háztartásának tagja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerint egyéb fogyatékosnak minősül, és a gépjárművet szerzési támogatás felhasználásával vásárolták.

A lízingelt dolgot a vagyon vizsgálatakor figyelembe kell venni?

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dologon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni. A meghatározott időre szóló vagyoni értékű jog értékének meghatározására az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 72. §-ának (2) bekezdése az irányadó.

A vagyon vizsgálatakor a család mely tagjainak vagyonát lehet vizsgálni?

Csak a korábban már ismertetettek szerint a közeli hozzátartozók vagyonát.

Mely időponttól állapítják meg a szociális ellátást?

Ha a pénzbeli és a természetben nyújtott ellátásra vonatkozó igényt jogerősen megállapítják, az ellátás a kérelem benyújtásától esedékes.

Mely időpontig folyósítják a pénzbeli ellátást?

Az időskorúak járadékát, a rendszeres szociális segélyt, az ápolási díjat, a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, a havi rendszerességgel adott lakásfenntartási támogatást, adósságcsökkentési támogatást és önkormányzati segélyt utólag, minden hónap 5-éig kell folyósítani.

Ha a havi rendszeres szociális ellátás, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a havi rendszerességgel adott önkormányzati segély nem a teljes hónapra jár, az ellátás összege az ellátás havi összege harmincad részének és az ellátási napok számának szorzata.

A kérelmezőt a havi rendszerességgel járó

- lakásfenntartási támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg,
- adósságcsökkentési támogatás, valamint az alanyi jogú lakásfenntartási támogatás a támogatásról rendelkező határozatban megjelölt időponttól illeti meg azzal, hogy a jogosultság kezdő hónapjában a havi támogatás teljes összegét folyósítják.

A nem havi rendszerességgel adott lakásfenntartási támogatást és adósságcsökkentési támogatást a jogosultnak a lakásfenntartási kiadásokkal, illetve az adósságtörlesztéssel kapcsolatos fizetési kötelezettsége felmerülésének időpontjában folyósítják.

A jogosult halála esetén ki veheti fel az ellátást?

A havi rendszeres szociális ellátásra, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra és a lakásfenntartási támogatásra jogosult halála esetén a fel nem vett ellátást a vele közös háztartásban együtt élt házastárs vagy élettárs, gyermek, unoka,

szülő, nagyszülő és testvér egymást követő sorrendben veheti fel a halál hónapját követő hónap utolsó napjáig.

Milyen időközönként vizsgálják felül a pénzbeli ellátásokat?

A jogosultságot megállapító szerv

- az időskorúak járadékára, a rendszeres szociális segélyre és az ápolási díjra való jogosultság feltételeinek fennállását kétévente,
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente

legalább egyszer felülvizsgálja, és ha a felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább folyósítja.

A havi rendszeres szociális ellátás összegét, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság jövedelmi feltételének fennállását felülvizsgálják, ha az ellátás megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben tartós változás történt, vagy az ellátás megállapításánál figyelembe vett, egy háztartásban élő családtagok létszáma megváltozott.

Mit tekintünk tartós jövedelemváltozásnak?

- az újonnan megállapított, illetve megszüntetett rendszeres pénzellátást, továbbá családi pótlékot, árvaellátást, tartásdíjat,
- a keresőtevékenység alapjául szolgáló jogviszony létesítését, feltéve, hogy a jogviszony három egymást követő hónapban fennáll,
- a keresőtevékenység megszűnését,
- ha a jogosultság megállapításának alapjául szolgáló jövedelemben a fentiekén kívüli okból három egymást követő hónapban 10%-nál nagyobb mértékű változás következik be.

Mi minősül keresőtevékenységnek?

Minden olyan munkavégzéssel járó tevékenység, amelyért ellenérték jár, kivéve a tiszteletdíj alapján végzett tevékenységet, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát nem haladja meg, valamint a mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenységet, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni; nem minősül ellenértéknek a fogadó szervezet által az önkéntesnek külön törvény alapján biztosított juttatás, valamint a szociális szövetkezet (ide nem értve az iskolaszövetkezetet) tagja által a szövetkezetben végzett tevékenység ellenértékeként megszerzett, a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adómentes bevétel.

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát az igénylő lakóhelye szerint illetékes járási hivatal állapítja meg.

Ha a jegyző az aktív korúak ellátására való jogosultságot a nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel szünteti meg, a jogerős határozatot megküldi az ellátásban részesült személy lakóhelye szerint illetékes járási hivatalnak. A járási hivatal a határozat megérkezését követő öt napon belül, hivatalból eljárást indít az időskorúak járadékára való jogosultság megállapítása iránt. A jogosultság megállapítása esetén annak kezdő napja az aktív korúak ellátására való jogosultság megszűnését követő nap.

Ki jogosult az időskorúak járadékára?

Az a személy, aki

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, és akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át (22.800,- Ft),
- egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, de 75 évesnél fiatalabb, s akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át (27.075,- Ft),
- egyedülálló, 75. életévét betöltötte, s akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át (37.050,- Ft)

Mennyi az időskorúak járadékának összege?

Amennyiben a jogosult jövedelemmel nem rendelkezik

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személy esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (22.800,- Ft)
- az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személy esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-a (27.075,- Ft)
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személy esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-a (37.050,- Ft)

Mennyi az időskorúak járadékának összege, ha az igénylő rendelkezik jövedelemmel?

A jövedelemmel rendelkező személy esetén a járadék összege a fenti összegek és a jogosult havi jövedelmének különbözete.

Mely esetben nem állapítható meg az időskorúak járadéka, illetve a folyósítást mikor kell szüntetni?

Abban az esetben, ha a járadékos

- előzetes letartóztatásban van, elzárás, illetőleg szabadságvesztés büntetését tölti;
- 3 hónapot meghaladó időtartamban külföldön tartózkodik;
- a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve, tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Az aktív korúak ellátására jogosultak pénzübeli ellátásának két típusa van: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély.

Az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítását követően dönt a jegyző arról, hogy a jogosult részére rendszeres szociális segélyt, illetőleg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást kell-e megállapítani.

Ha a családban a házastársak mindegyike jogosult lenne az aktív korúak ellátásra, mindkettőjük részére megállapítható az ellátás?

Az aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult, ezért csak egyik házastárs kaphatja meg az ellátást.

Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy a rendszeres szociális segély feltételeinek felel meg.

Ki jogosult az aktív korúak ellátására?

A jegyző aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak a személynek,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék folyósítási időtartama lejárt, (együtt: álláskeresési támogatás) vagy
- akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a gyermek életkorának betöltése miatt szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátása tekintetében mely tevékenység nem minősül keresőtevékenységnek?

Az aktív korúak ellátása tekintetében nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

Az aktív korúak ellátásra való jogosultság függ az igénylő és családja jövedelmi, vagyoni helyzetétől?

Igen. Az aktív korúak ellátására való jogosultságot abban az esetben lehet megállapítani, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át (25.650,- Ft) és vagyona nincs.

Mit jelent a fogyasztási egység?

Az aktív korúak ellátása tekintetében fogyasztási egység a családtagoknak a családon belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol

- az első nagykorú családtag arányszáma 1,0, azzal, hogy a gyermekét egyedülállóként nevelő szülő arányszáma 0,2-vel növekszik,

- a házas- vagy élettárs arányszáma 0,9,
- az első és második gyermek arányszáma gyermekenként 0,8,
- minden további gyermek arányszáma gyermekenként 0,7,
- a fogyatékos gyermek arányszáma 1,0, továbbá
- ha az igénylő vagy házastársa, illetőleg élettársa fogyatékosági támogatásban részesül, az arányszám 0,2-vel növekszik.

Hogyan állapítják meg a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét?

A család összes jövedelmét elosztják a család szerkezeti egységének megfelelő arányszámmal, pl. két felnőtt és egy gyermek esetén 2,7-tel. Az így kapott összeg fejezi ki a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét.

Családjával együtt élő nagykorú gyermek esetén a jogosultság megállapítása során figyelembe veszik a nagykorú gyermek szüleinek jövedelmét?

Nem, csak a nagykorú gyermek jövedelmi, vagyoni helyzetét kell vizsgálni.

Mely időponttól állapítható meg az aktív korúak ellátására való jogosultság?

Az álláskeresési támogatás időtartamának kimerítésétől, vagy a keresőtevékenység megszűnésétől, vagy a rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől számított tizenkettő hónapon belül. Ha az aktív korúak ellátására való jogosultságot az álláskeresési támogatás kimerítésétől számított 30 napon belül benyújtott kérelem alapján állapítják meg, az ellátásra való jogosultság kezdő napja az álláskeresési támogatás kimerítését követő nap.

Az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása függhet-e a lakókörnyezet rendezettségétől?

Igen. A települési önkormányzat a rendeletében előírhatja, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a helyi rendeletben megállapított feltételeket teljesítse.

A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében milyen kötelezettség írható elő?

A kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakott lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetészerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítása.

Kinek nem állapítható meg az aktív korúak ellátására való jogosultság?

Annak a személynek, aki

- előzetes letartóztatásban van, elzárás büntetését, illetve szabadságvesztés büntetését tölti,
- tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- gyermekgondozási segélyben, illetve gyermeknevelési támogatásban részesül,
- gyermekgondozási segélyre jogosult, a gyermek egyéves korának betöltéséig,
- az álláskereső támogatás megállapításához szükséges munkavisztonnyal rendelkezik,
- katonai szolgálatot teljesít,
- közoktatási, illetőleg felsőoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, vagy
- képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül,
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül,
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szerint felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban részesül.

Mely esetben szüntetik meg az aktív korúak ellátására való jogosultságot?

- akire vonatkozóan a jogosultság megállapítását kizáró körülmény bekövetkezett
- **aki az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételeinek vagy az annak keretében megállapított pénzbeli ellátás összegének felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza,**
- aki keresőtevékenységet folytat, a keresőtevékenység 91. napjától,
- **akire vonatkozóan az aktív korúak ellátására való jogosultság fennállása alatt a munkaügyi hatóság a jogellenes munkavégzés tényét két éven belül ismételten jogerősen megállapította, vagy**
- **akinek a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra a rendszeres szociális segélyre való jogosultságát a következő pontokban felsorolt rendelkezések miatt meg kell szüntetni.**

A fentiekén túl a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítását kinek szüntetik meg?

Annak, annak a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személynek

- aki az állami foglalkoztatási szervvel való együttműködés keretében számára felajánlott munkalehetőséget nem fogadja el, vagy a

közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát jogellenesen megszünteti, továbbá, akinek a közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyát a munkáltató azonnali hatályú felmondással szüntette meg;

- akit az állami foglalkoztatási szerv - neki felróható okból - törölt az álláskeresők nyilvántartásából;
- aki az állami foglalkoztatási szervnél az aktív korúak ellátásának megállapításáról szóló határozatban foglalt határidőig nem kérelmezi az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét; vagy
- aki a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának az éves felülvizsgálata során, a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban
- közfoglalkoztatásban nem vett részt, vagy
- kereső tevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - nem folytatott, vagy
- munkaerőpiaci programban nem vett részt, vagy
- a foglalkoztatási törvény szerinti és legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben nem vett részt vagy ilyen képzésben való részvétele nincs folyamatban. A 30 napos időtartam számításakor a fenti tevékenységeknek (kivéve a közfoglalkoztatást) a felülvizsgálat időpontját megelőző évben teljesített időtartamát össze kell számítani. Amennyiben a jogosult a feltételt így sem tudja teljesíteni, a 30 nap számításánál a közérdekű önkéntes tevékenységének időtartamát is figyelembe kell venni.

Mely esetekben jogellenes a közfoglalkoztatási jogviszony megszüntetése?

Azokban az esetekben, ha a jogosult

- a közfoglalkoztatási jogviszonyát nem a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt) 64. § (1) bekezdésében meghatározott módon, azaz közös megegyezéssel, felmondással, vagy azonnali hatályú felmondással. szüntette meg,
- felmondása nem felel meg az Mt. 67. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, vagyis a határozott idejű munkaviszonyának felmondását a munkavállaló nem indokolta meg. A felmondás indoka csak olyan ok lehet, amely számára a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tenné vagy körülményeire tekintettel aránytalan sérelemmel járna.

vagy

- azonnali hatályú felmondása nem felel meg az Mt. 78. §-ában foglalt feltételeknek, amely kimondja, hogy *a munkáltató vagy a munkavállaló a*

munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Az azonnali hatályú felmondás jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, büncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléseig lehet gyakorolni.

A rendszeres szociális segélyben részesülő személynek mely esetben szüntetik meg még az ellátásra való jogosultságot?

Ha a rendszeres szociális segély folyósításának időtartama alatt az együttműködésre kijelölt szervvel fennálló együttműködési kötelezettségét neki felróhatóan két éven belül ismételten megszegi.

A jogosultság megszüntetése esetén mennyi időn belül lehet újra megállapítani az ellátást?

Az aktív korú személy részére az ellátására való jogosultság a megszüntetéstől számított harminchat hónapon belül - ide nem értve a fent kiemelt megszüntetési eseteket - az előzetes együttműködési kötelezettség teljesítése nélkül ismételten megállapítható, amennyiben a jogosultsági feltételek egyébként fennállnak.

Mely esetben függesztik fel az aktív korúak ellátására való jogosultságot?

Ha az aktív korú személy jogellenesen végez munkát, s erről a tényről a munkaügyi központ értesíti a jegyzőt. Ebben az esetben a jegyző a munkaügyi központnak a jogsértés tényét első ízben megállapító határozatának jogerőre emelkedését követő hónap első napjától egy hónapig felfüggeszti a jogosultságot. Ha azonban a munkaügyi hatóság a jogellenes munkavégzés tényét két éven belül ismételten jogerősen megállapította, a jogosultságot meg kell szüntetni.

Egészségügyi szolgáltatásra jogosult-e az aktív korúak ellátásában részesülő személy?

Az aktív korúak ellátásban részesülő személy az ellátás folyósítása alatt, valamint annak megszűnésétől számított 45 napig jogosult az egészségügyi szolgáltatásra.

Ki jogosult a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra?

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, amennyiben a rendszeres szociális segély megállapításához szükséges feltételekkel nem rendelkezik.

Milyen kötelezettsége van a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személynek?

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét, valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

Mennyi a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege?

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összeg: az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a, 22.800,- Ft.

Mikor szünetel a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítása?

Ha a juttatásban részesülő személy

- keresőtevékenységet végez, az azt megalapozó jogviszony fennállásának első 90 napjában,
- közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy
- olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban vagy képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás vagy a keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósításával egyidejűleg lehet-e kereső tevékenységet folytatni?

Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy munkaviszonyt tud létesíteni, s ez a munkaviszony nem haladja meg a 90 napot, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítását a 91. naptól szüneteltetik, s a jogviszony megszűnése után a támogatást újra folyósítják.

Ugyancsak szüneteltetik a támogatás folyósítását, ha a támogatásban részesülő személyt a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatják.

Ha azonban a támogatásban részesülő személy 90 napnál hosszabb időtartamban folytat kereső tevékenységet, a támogatás folyósítását meg kell szüntetni.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy köteles-e a számára felajánlott munkalehetőséget elfogadni?

Igen. Amennyiben a felajánlott munkát nem fogadja, a támogatásra való jogosultságát meg kell szüntetni.

Ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyt a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatják, mennyi a közfoglalkoztatási bér összege?

A teljes munkaidőben foglalkoztatott közfoglalkoztatott részére megállapított közfoglalkoztatási bér a szakképesítést és középfokú iskolai végzettséget nem igénylő munkakör betöltése és teljes munkaidő teljesítése esetén:

- havibér alkalmazása esetén 2014. január 1-jétől 77 300 forint,
- hetibér alkalmazása esetén 2014. január 1-jétől 17 800 forint,
- napibér alkalmazása esetén 2014. január 1-jétől 3560 forint.

Részmunkaidő esetén a fenti bért a munkaidő eltérő mértékével arányosan csökkentve kell figyelembe venni azzal, hogy az egy hónapra folyósított havi nettó bértétel nem lehet kevesebb 28.500,- forintnál.

Legalább középfokú iskolai végzettséget, szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén a közfoglalkoztatottat megillető garantált közfoglalkoztatási bér a teljes munkaidő teljesítése esetén

- havibér alkalmazása esetén 2014. január 1-jétől 99 100 forint,
- hetibér alkalmazása esetén 2014. január 1-jétől 22 840 forint,
- napibér alkalmazása esetén 2014. január 1-jétől 4568 forint.

Hogyan történik a közfoglalkoztatási bér kifizetése?

A havi közfoglalkoztatási bér kifizetése heti bér-részletekben történik. Amennyiben a közfoglalkoztatás törthéten kezdődik, úgy a heti bérfizetés a munkakezdést követő második teljes héttől kezdődik.

Lehet-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatást folyósítani, ha a támogatásban részesülő személy az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végez munkát, vagy háztartási munkát folytat?

Nem érinti a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot sem az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett munka, sem a háztartási munka, ezért a kereső tevékenység mellett a támogatást teljes összegben folyósítják.

A jegyző felülvizsgálja-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot?

A jegyző foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság feltételeinek fennállását évente legalább egyszer felülvizsgálja, és ha a felülvizsgálat során megállapítást nyer, hogy a feltételek továbbra is fennállnak, az ellátást a felülvizsgálatnak megfelelő összegben tovább folyósítja.

Mire terjed ki a felülvizsgálat?

A jogosult jövedelmi vagyoni helyzetén, túl azt is vizsgálják, hogy az ellátásban részesülő személy a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságának fennállása alatt legalább 30 nap időtartamban

- közfoglalkoztatásban részt vett-e, vagy
- kereső tevékenységet - ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény szerint létesített munkaviszony keretében végzett, valamint a háztartási munkát is - folytatott-e,
- munkaerőpiaci programban részt vett-e, vagy
- a foglalkoztatási törvény szerinti és legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben részt vett-e vagy ilyen képzésben való részvétele folyamatban van-e.

Milyen iratokkal igazolható a fenti jogviszonyokban eltöltött 30 napos időtartam?

- az egyszerűsített foglalkoztatás a munkaszerződéssel, írásbeli munkaszerződés hiányában a munkáltató által kiállított bizonylattal,
- a háztartási munka a foglalkoztató által kiadott, a munkavégzéssel töltött időtartamot is tartalmazó igazolással,
- a közérdekű önkéntes tevékenység a fogadó szervezet és az önkéntes között megkötött önkéntes szerződéssel vagy – írásbeli szerződés hiányában – a fogadó szervezet által az önkéntesekről vezetett nyilvántartás alapján a fogadó szervezet vezetője által kiállított igazolással igazolható.

A közérdekű önkéntes tevékenységről kiállított igazolás tartalmazza az elvégzett önkéntes tevékenység megnevezését és időtartamát, valamint a fogadó szervezet nyilvántartásba vételéről hozott határozat számát.

Mi történik abban az esetben, ha a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy a fentieknek nem tud megfelelni?

Esetében a támogatás folyósítását meg kell szüntetni.

Meg kell-e szüntetni a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot abban az esetben is, ha a jogosult azért nem tudott legalább 30 nap keresőtevékenységet folytatni, mert a munkára a foglalkozási egészségügy orvosa nem tartotta alkalmasnak?

Igen, a jogosultságot ebben az esetben is megszüntetik, hiszen a jogosultságot nem csak munkavégzéssel, hanem pl. munkaerő-piaci programban való részvétellel is meg lehet szerezni.

A jogosultság további megállapítása érdekében napi hány órában kell kereső tevékenységet folytatni?

A törvény a munkavégzés időtartamát nem határozza meg, ezért akár teljes munkaidőben végzett, akár részmunkaidőben végzett, 30 napi munkával a jogosultságot meg lehet szerezni.

Milyen munkára lehet egyszerűsített módon munkaviszonyt létesíteni?

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

Milyen munka minősül mezőgazdasági idénymunkának?

A növénytermesztési, erdőgazdálkodási, állattenyésztési, halászati, vadászati ágazatba tartozó munkavégzés, továbbá a termelő, termelői csoport, termelői szervezet, illetve ezek társulása által a megtermelt mezőgazdasági termékek anyagmozgatása, csomagolása – a további feldolgozás kivételével – feltéve, hogy azonos felek között a határozott időre szóló munkaviszony időtartama nem haladja meg egy naptári éven belül a százhusz napot.

Milyen munka minősül turisztikai idénymunkának?

A kereskedelemről szóló törvényben meghatározott kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet folytató munkáltatónál végzett idénymunka, feltéve, hogy azonos felek között a határozott időre szóló munkaviszony.

Mely munkaviszonyt nevezünk alkalmi munkának?

A munkáltató és a munkavállaló között

- összesen legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és
- egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb tizenöt naptári napig, és
- egy naptári éven belül összesen legfeljebb kilencven naptári napig létesített, határozott időre szóló munkaviszony.

Hogyan keletkezik az egyszerűsített foglalkoztatás céljából létrejött munkaviszony?

A felek szóbeli megállapodása alapján, a munkáltató bejelentési kötelezettségének teljesítésével. Amennyiben azt a munkavállaló kéri, illetve a jogszabály alapján nem elektronikus úton bevállásra kötelezett munkáltató választása szerint, az egyszerűsített foglalkoztatás céljából munkaviszonyt szerződés megkötésével kell létesíteni, és azt legkésőbb a munka megkezdéséig kell írásba foglalni.

Milyen munkát tekintünk háztartási munkának?

Kizárólag a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgáló következő tevékenységek: lakás takarítása, főzés, mosás, vasalás, gyermekek felügyelete, házi tanítása, otthoni gondozás és ápolás, házvezetés, kertgondozás.

Kit tekintünk háztartási alkalmazottnak?

A háztartási munkát végző természetes személyt, aki ezt a tevékenységét nem egyéni vállalkozóként vagy társas vállalkozóként végzi.

Háztartási munka végzése esetén kit tekintünk foglalkoztatónak?

Azt a természetes személyt, aki a háztartási alkalmazott munkáltatója, illetve megbízója, megrendelője.

Hogyan történik a háztartási alkalmazott bejelentése?

Háztartási alkalmazott foglalkoztatása esetén a foglalkoztató elektronikus úton vagy telefonon (185 szám) a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak havonta a munkavégzés megkezdése előtt köteles bejelenteni a foglalkoztató adóazonosító jelét, a háztartási alkalmazott adóazonosító jelét és társadalombiztosítási azonosító jelét, a tényleges foglalkoztatás kezdő napját. A foglalkoztatót a háztartási alkalmazott után 1.000 Ft regisztrációs díjfizetési kötelezettség terheli.

Az egyszerűsített foglalkoztatásra, valamint a háztartási munka végzésére vonatkozó részletes szabályokról a Nemzeti Adó-és Vámhivatal (www.nav.gov.hu) honlapján található tájékoztatás.

Szüneteltetik-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítását annak a személynek, aki az ellátás folyósítása mellett háztartási munkát végez, vagy az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatják?

Nem szüneteltetik az aktív korúak ellátásának folyósítását, mivel ezek a tevékenységek nem minősül kereső tevékenységnek.

A felülvizsgálat során milyen irattal kell igazolni az egyszerűsített munkavégzést, a háztartási munkát és az önkéntes tevékenység végzését?

- az egyszerűsített foglalkoztatás a munkaszerződéssel, írásbeli munkaszerződés hiányában a munkáltató által kiállított bizonylattal,
- a háztartási munka a foglalkoztató által kiadott, a munkavégzéssel töltött időtartamot is tartalmazó igazolással,
- a közérdekű önkéntes tevékenység a fogadószervezet és az önkéntes között megkötött önkéntes szerződéssel vagy - írásbeli szerződés hiányában - a fogadó szervezet által az önkéntesekről vezetett nyilvántartás alapján a fogadó szervezet vezetője által kiállított igazolással

igazolható.

A közérdekű önkéntes tevékenységről kiállított igazolás tartalmazza az elvégzett önkéntes tevékenység megnevezését és időtartamát, valamint a fogadó szervezet nyilvántartásba vételéről hozott határozat számát.

Ki jogosult a rendszeres szociális segélyre?

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket vagy
- a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani, vagy
- a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel, rendszeres szociális segélyre jogosult.

Az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésekor mikor szüntetik meg a rendszeres szociális segélyre való jogosultságot?

Amennyiben az aktív korúak ellátására jogosult ügyfél betöltötte a reá irányadó nyugdíjkorhatárt, az aktív korúak ellátására való jogosultságot a nyugdíjkorhatár betöltése hónapjának utolsó napjával szüntetik meg.

Milyen kötelezettsége van a rendszeres szociális segélyben részesülő személynek?

A rendszeres szociális segély akkor állapítható meg, ha az aktív korúak ellátására jogosult személy (kivéve az egészségkárosodott személyt) a települési önkormányzat által kijelölt szervvel az együttműködési kötelezettségét nyilatkozatban vállalja.

Van-e együttműködési kötelezettsége a rendszeres szociális segélyben részesülő személynek?

Igen. Az együttműködés keretében a rendszeres szociális segélyben részesülő személy

- az együttműködésre kijelölt szervnél kérelmezi a nyilvántartásba vételét,
- a beilleszkedést segítő programban való részvételtől írásban megállapodik az együttműködésre kijelölt szervvel, és
- teljesíti a beilleszkedést segítő programban foglaltakat.

Mire terjed ki a beilleszkedést segítő program?

A beilleszkedést segítő program az önkormányzattal együttműködő személy szociális helyzetéhez és mentális állapotához igazodva kiterjedhet

- az együttműködésre kijelölt szervvel való kapcsolattartásra,
- az együttműködő személy számára előírt, az egyéni képességeket fejlesztő vagy az életmódot formáló foglalkozáson, tanácsadáson, illetőleg a munkavégzésre történő felkészülést segítő programban való részvételre,
- a felajánlott és az iskolai végzettségének megfelelő oktatásban, képzésben történő részvételre, különösen az általános iskolai végzettség és az első szakképesítés megszerzésére.

Mely esetben szünetel a rendszeres szociális segély folyósítása?

Ha a rendszeres szociális segélyben részesülő személy

- keresőtevékenységet végez, az azt megalapozó jogviszony fennállásának első 90 napjában,
- közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy
- olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban vagy képzési támogatásként keresetpótló

juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás vagy a keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt.

Mely esetben függesztik fel a rendszeres szociális segély folyósítását?

Amennyiben a rendszeres szociális segélyre jogosult személy a lakóközössége rendben tartására vonatkozó, az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételeknek – a felszólítás ellenére – nem tesz eleget, a rendszeres szociális segély összegének folyósítását egy hónapra fel kell függeszteni.

Mennyi a rendszeres szociális segély összege

A rendszeres szociális segély havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb nettó összegének 90%-át, 45.569,- forintot.

Ha a rendszeres szociális segélyben részesülő személy családtagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatást (22.800,- Ft) állapítottak meg, a rendszeres szociális segély összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának (45.569,- Ft) és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözete, azaz 22.769,- forintot.

Hogyan állapítják meg a családi jövedelemhatárt?

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összege 90%-ának szorzatával. Két felnőtt és egy gyermek esetén a családi jövedelemhatár összege: $25.650 \text{ Ft} \times 2,7 = 69.255,- \text{ Ft}$, két felnőtt és két gyermek esetén $25.650 \text{ Ft} \times 3,5 = 89.775,- \text{ Ft}$.

A rendszeres szociális segély összegének megállapítása pl. egy gyermeket nevelő család esetén

Az egygyermekes családban az apa jövedelemmel nem rendelkezik, az anya a gyermek után gyermekgondozási segélyben részesül.

Két szülő, egy egészséges gyermek:

Fogyasztási egység	A család tényleges jövedelme
1. szülő 1	-
2. szülő 0,9	25.650,- Ft
1. gyermek 0,8	12.200,- Ft (családi pótlék)
Szorzószám: 2,7	összesen: 37.850,- Ft

A családi jövedelemhatár: $25.650,- \times 2,7 = 69.255,- \text{ Ft}$

Rendszeres szociális segély összege: $69.255,- \text{ Ft} - 37.850,- \text{ Ft} = 31.405,- \text{ Ft}$

Fontos tudni

Az aktív korúak ellátása iránti kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelem elbírálásához szükséges

- vagyonyilatkozat, továbbá
- a közös háztartásban élő gyermek(ek)re vonatkozóan, ha a tankötelezett korhatárt már betöltötték, a tanulói, hallgatói jogviszony fennállásáról szóló igazolás, valamint a tartósan beteg, az autista, illetve a testi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos állapotot igazoló irat.

Ha az egészségkárosodott személy a kérelméhez a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalnak a munkaképesség-csökkenés, az egészségkárosodás vagy az egészségi állapot minősítését tartalmazó, érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalását vagy szakvéleményét nem csatolta, a hatóság a munkaképesség legalább 67%-os mértékű csökkenése, a legalább 50%-os mértékű egészségkárosodás fennállása, illetve az egészségi állapot komplex minősítés alapján megállapított mértéke kérdésében – szakhatósági állásfoglalás kiadása céljából – megkeresi a szakértői bizottságot.

Ha az egészségkárosodott személy esetében a szakvélemény vagy szakhatósági állásfoglalás időbeli hatálya lejárt és az egészségkárosodott személy az időbeli hatály lejárt előtt újabb szakhatósági állásfoglalást nem nyújtott be, a jegyző – szakhatósági állásfoglalás kiadása céljából – megkeresi a szakértői bizottságot.

A kérelem elbírálásához milyen iratokra van szükség?

- a munkaügyi központ igazolása a munkanélküli járadék, illetve az álláskereső járadék, álláskereső segély, vállalkozói járadék (együtt: álláskereső támogatás) folyósítása időtartamának lejártáról, valamint arról, hogy a kérelmező álláskeresőt ösztönző juttatásban nem részesül, vagy
- a munkaügyi központ igazolása arról, hogy az álláskereső támogatásra való jogosultsága nem áll fenn, továbbá a munkaviszonyban töltött azon napjainak számáról, amelyeket az álláskereső támogatás megállapításánál figyelembe kell venni,
- a megelőző együttműködés esetén a munkaügyi központ igazolása annak teljesítéséről,
- a rendszeres pénzellátások megszüntetéséről szóló határozat, továbbá
- az iskolai végzettséget, szakképzettséget igazoló okirat másolata; az alapfokú vagy annál alacsonyabb iskolai végzettségről - 35. életévét betöltött személy esetében - okirat hiányában nyilatkozat is elfogadható.

Ha a kérelmező úgy nyilatkozik, hogy 14 éven aluli gyermekének napközbeni ellátása nem biztosított, közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek esetén csatolni kell az intézmény igazolását arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását nem tudja biztosítani, egyéb esetben a jegyző hivatalból

vizsgálja a gyermek napközbeni ellátást biztosító intézményben történő elhelyezésének lehetőségét.

Az egészségkárosodott személy esetében mely irat szükséges még a kérelem elbírálásához?

A kérelem elbírálásához a vagyonynyilatkozaton, és a gyermekekre vonatkozó igazoláson kívül szükséges még:

- a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalnak a munkaképesség legalább 67%-os mértékű csökkenéséről, illetve a legalább 50%-os mértékű egészségkárosodásról, illetőleg az 50%-os mértékű egészségi állapot fennállásáról készült szakvéleménye, szakhatósági állásfoglalása vagy
- a Magyar Államkincstár illetékes területi szervének igazolása arról, hogy a kérelmező vakok személyi járadékában, illetve fogyatékosági támogatásban részesül.

Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet 21 napon belül bírálják el.

Milyen kiadásokhoz nyújtható a lakásfenntartási támogatás?

A villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez.

Milyen jogcímen lehet megállapítani lakásfenntartási támogatást?

- alanyi jogon
- normatív alapon

Ki jogosult alanyi jogon a lakásfenntartási támogatásra?

Az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy a szolgáltatás időtartama alatt. A támogatást az adósságkezelés időtartamára állapítják meg.

Hogyan állapítják meg az alanyi jogú lakásfenntartási támogatás összegét?

A támogatás összegének kiszámítására a normatív lakásfenntartási támogatásra vonatkozó szabályokat alkalmazzák. Azon személy esetében, akinél előrefizetős gáz- vagy áramfogyasztást mérő készülék működik, a lakásfenntartási támogatást vagy annak meghatározott részét természetben, a készülék működtetését lehetővé tévő formában nyújtják.

Ki jogosult normatív alapon a lakásfenntartási támogatásra?

Az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71.250,- Ft) és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. Az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem megegyezik a háztartás összjövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával.

A lakásfenntartási támogatásra való jogosultság szempontjából mit tekintünk háztartásnak?

Az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek közösségét.

Lehet-e, az önkormányzat rendeletében meghatározott helyi lakásfenntartási támogatást megállapítani?

2012. január 1-től helyi lakásfenntartási támogatást nem lehet megállapítani.

Mi minősül vagyonnak?

Az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

- külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát (855.000,- Ft) vagy
- együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát (2.280.000,- Ft)

meghaladja azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

Mit jelent a fogyasztási egység?

A fogyasztási egység a háztartás tagjainak a háztartáson belüli fogyasztási szerkezetet kifejező arányszáma, ahol

a) a háztartás első nagykorú tagjának arányszáma 1,0,

- b) a háztartás második nagykorú tagjának arányszáma 0,9,
- c) a háztartás minden további nagykorú tagjának arányszáma 0,8,
- d) a háztartás első és második kiskorú tagjának arányszáma személyenként 0,8,
- e) a háztartás minden további kiskorú tagjának arányszáma tagonként 0,7.

Ha a háztartás

- fenti a)-c) pontja szerinti tagja magasabb összegű családi pótlékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül, vagy
- a fenti d) vagy e) pontja szerinti tagjára tekintettel magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, a rá tekintettel figyelembe vett arányszám 0,2-del növekszik.

Ha a háztartásban gyermekét egyedülállóként nevelő szülő - ideértve a gyámot, a nevelőszülőt és a hivatásos nevelőszülőt - él, a rá tekintettel figyelembe vett arányszám 0,2-del növekszik.

Hogyan állapítják meg a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét?

A család összes jövedelmét elosztják a család szerkezeti egységének megfelelő arányszámmal, pl. két felnőtt és egy gyermek esetén 2,7-tel. Az így kapott összeg fejezi ki a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelmét.

Milyen formában lehet a lakásfenntartási támogatást biztosítani?

A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti. A természetbeni szociális ellátás formájában megállapított lakásfenntartási támogatás folyósítása a szolgáltató részére történik és annak összegét a támogatással érintett költség(ek) tekintetében a szolgáltató írja jóvá. A jegyző a jogosultság megállapítását követő hónaptól minden hónap 5. napjáig adatszolgáltatást teljesít az adatszolgáltatás hónapjában folyósításra került támogatásokról.

A szolgáltató hogyan érvényesíti a megállapított támogatást?

A lakásfenntartási támogatással támogatott szolgáltatást szolgáltatási, egyetemes szolgáltatási vagy közüzemi szerződés alapján nyújtó szolgáltató a támogatást az általa vagy megbízottja által kiállított számlában (részszámlában) havonta, illetve a számlakibocsátás gyakoriságához igazodóan, külön soron, a számla végösszegének a támogatással való csökkentése révén érvényesíti.

Ha a támogatás folyósítása alatt szolgáltató váltás történik, a váltást be kell jelenteni az önkormányzat részére?

Igen, mivel az ugyanazon lakás tekintetében bekövetkezett szolgáltató váltás esetén a változás hónapjára járó támogatást teljes összegben a korábbi szolgáltatónak, míg a változást követő hónapra járó támogatást az új szolgáltatónak folyósítják.

Társasházban lakó személy esetén hogyan érvényesítik a támogatást?

Ha a jogosult közös mérővel rendelkező, vagy a szolgáltató részére díjszétosztás nélkül fizető társasházban lakik, a szolgáltató a támogatást a társasház részére kiállított számlában (részszámlában) külön soron, a társasházban lakó jogosultakra összesen jutó támogatást összevontan kezelve érvényesíti. A szolgáltatónak továbbá a társasház részére kiállított számlán vagy annak mellékletében a támogatással érintett lakás(ok) pontos címét – házsám, épület, lépcsőház, emelet, ajtó jelöléssel – és az adott számlán rájuk tekintettel jóváírt összeget tételesen fel kell tüntetnie. A szolgáltatás költségének megfizetése során a jogosult háztartására jutó összeget a támogatás beszámításával a közös képviselő állapítja meg. Amennyiben a közös képviselő a társasház részére kiállított számlában érvényesített támogatást a fogyasztó részére nem állapítja meg, a jegyző erre határozatban kötelezi.

Mennyi a normatív alapon, valamint az alanyi jogon megállapított lakásfenntartási támogatás havi összege?

- a lakásfenntartás elismert havi költségének 30%-a, ha a jogosult háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50%-át,
- a lakásfenntartás elismert havi költségének és a támogatás mértékének (TM) szorzata, ha a jogosult háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem a fenti mértéket meghaladja,

de nem lehet kevesebb, mint 2500 forint, azzal, hogy a támogatás összegét 100 forintra kerekítve kell meghatározni.

A TM kiszámítása a következő módon történik:

$$TM = 0,3 - \frac{J - 0,5 NYM}{NYM} \square 0,15$$

ahol a J a jogosult háztartásában egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelmet, az NYM pedig az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét jelöli. A TM-et századra kerekítve kell meghatározni.

A normatív lakásfenntartási támogatás esetén mennyi a lakásfenntartás elismert havi költsége?

A normatív lakásfenntartási támogatás esetében a lakásfenntartás elismert havi költsége az elismert lakásnagyság és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata. Az egy négyzetméterre jutó elismert havi költség összege 2014-ben 450,- Ft.

A normatív lakásfenntartási támogatás esetében mekkora az elismert lakásnagyság?

- ha a háztartásban egy személy lakik, 35 m²
  - ha a háztartásban két személy lakik, 45 m²
  - ha a háztartásban három személy lakik, 55 m²
  - ha a háztartásban négy személy lakik 65 m²
  - ha négy személynél több lakik a háztartásban, az előző pontban megjelölt lakásnagyság és minden további személy után 5-5 m²,
- de legfeljebb a jogosult által lakott lakás nagysága, ha a fent meghatározottnál kisebb alapterületű lakásban lakik.

Milyen iratot kell a kérelemhez mellékelni?

A kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani. Mellékelni kell:

- a vagyonyilatkozatot, valamint a háztartás tagjai jövedelmének hitelt érdemlő igazolását,
- a lakás nagyságának hitelt érdemlő igazolását, valamint
- a természetbeni szociális ellátásként nyújtott ellátás esetén a támogatott szolgáltatást szolgáltatási vagy közüzemi szerződés alapján szerződőként igénybe vevő fogyasztónak és a fogyasztási helynek a szolgáltató általi azonosításához szükséges adatot,
- a lakáscélú kölcsönszerződés adósának és adóstársának a kölcsönt nyújtó pénzügyintézet általi azonosításához szükséges adatot,
- a lakásbérlet vagy albérlet igénybevételére irányuló szerződést bérbevevő félként megkötő személy természetes személyazonosító adatait,
- a közös költség megfizetésére kötelezett személy természetes személyazonosító adatait,
- a társasházban lakó jogosult esetében – a közös képviselő nyilatkozatát.

Milyen időtartamra állapítják meg a normatív lakásfenntartási támogatást?

A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre állapítják meg.

Függhet-e a normatív lakásfenntartási támogatás megállapítása a lakókörnyezet rendezettségétől?

A települési önkormányzat rendeletében a normatív lakásfenntartási támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként előírhatja, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse.

Milyen kötelezettség írható elő a lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében?

A lakókörnyezet rendezettségének biztosítása körében a kérelmező vagy jogosult által életvitelszerűen lakás vagy ház és annak udvara, kertje, a kerítéssel kívül határos terület, járda tisztán tartása, az ingatlan állagának és rendeltetészerű használhatóságának, valamint higiénikus állapotának biztosítására irányuló kötelezettség írható elő.

Mely esetben utasíthatják el a támogatás iránti kérelmet, vagy szüntethetik meg a normatív lakásfenntartási támogatás folyósítását?

A helyi rendeletben megállapított feltételek teljesítésére a kérelmezőt, illetve a jogosultat megfelelő, de legalább ötnapos határidő tűzésével a jegyzőnek – az elvégzendő tevékenységek konkrét megjelölésével – fel kell szólítani. Amennyiben a kérelmező vagy a jogosult a feltételeknek felszólítás ellenére sem tesz eleget, a kérelmet el kell utasítani, vagy a megállapított támogatást meg kell szüntetni. Ebben az esetben ugyanazon lakásra vonatkozóan

- a döntés jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül a háztartás egy tagja sem nyújthat be normatív lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet, valamint
- a döntés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül benyújtott kérelem esetén a normatív lakásfenntartási támogatás kizárólag természetbeni szociális ellátás formájában nyújtható.

Fontos tudni

Ugyanazon lakásra vonatkozóan csak egy jogosultnak lehet a támogatást megállapítani, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

Külön lakásnak tekintik azonban a társbérletet, albérletet és a jogerős bírói határozattal megsztott lakás lakrészeit.

Ápolási díj

Az ápolási díj a súlyosan fogyatékos, tartósan beteg hozzátartozót ápoló személy számára biztosítható ellátás, amelynek célja azok segítése, akik hozzátartozójuk ápolása miatt kereső tevékenységet nem tudnak folytatni.

Az ápolási díjnak két formája volt, az alanyi jogú és a méltányossági ápolási díj. Annak az alanyi jogon ápolási díjra jogosult személynek, akinek a súlyosan fogyatékos hozzátartozója fokozott ápolást igényelt, emelt összegű ápolási díjat folyósítanak. E rendszer differenciálódik 2014. január 1-jétől.

2014. január 1-jétől az alanyi jogú és a méltányossági ápolási díj mellett bevezetésre kerül a kiemelt ápolási díj, mely a legsúlyosabb egészségi állapotú hozzátartozóikat gondozók számára állapítható meg. Az ellátásra jogosult az, aki által ápolott hozzátartozó jelentősen egészségkárosodott és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes. Jogosult lehet a kiemelt ápolási díjra annak a folyamatos gondozást-ápolást igénylő súlyosan fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek a hozzátartozója is, akire tekintettel a szülő magasabb összegű családi pótlékban részesül, és a betegség megfelel a miniszteri rendeletben meghatározott feltételeknek.

Ki állapítja meg az ápolási díjra való jogosultságot?

Az alanyi jogon járó, valamint a kiemelt ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes járási hivatal, a méltányosságból megállapított ápolási díjat a lakóhely szerint illetékes önkormányzat képviselő-testülete.

Ki jogosult alanyi jogon ápolási díjra?

A jegyes kivételével a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló

- súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy
- tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díj megállapítása szempontjából ki tekinthető hozzátartozónak?

A közeli hozzátartozók, azaz: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér; valamint a hozzátartozó: az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa.

Az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki minősül súlyosan fogyatékos személynek?

Akinek

- segédeszközzel, vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes,
- hallásvesztése oly mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel nem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá a tizennegyedik életévet megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt közepsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervezív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy közepsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiány miatt önmaga ellátására nem képes,
- és állandó ápolásra, gondozásra szorul.

Mennyi az alanyi jogon megállapított ápolási díj összege?

Az alanyi jogon megállapított ápolási díj összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg, mely 2013-ban 29.500,- Ft.

Milyen igazolásokat kell az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni?

Az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell a háziorvos igazolását arról, hogy az ápolat

- súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg, és
- arra vonatkozó szakvéleményét, hogy az ápolat állandó és tartós gondozásra szorul.

Az ápolatnak is alá kell írni az ápolási díj megállapítása iránt benyújtott kérelmet?

Igen. Ha a kérelmet az ápolat személy nem írja alá, akkor a hatóság megvizsgálja ennek okát, és a vizsgálat eredményének figyelembevételével dönt a kérelemről.

A házi orvos milyen iratok alapján állítja ki a tartósan betegségről, vagy súlyosan fogyatékos állapot fennállásáról szóló igazolást?

- a rehabilitációs hatóság szakvéleménye,
- a szakmailag illetékes szakfelügyelő főorvos igazolása, vagy
- a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján állítja ki.

A házi orvos az ápolat súlyosan fogyatékos állapotáról szóló igazolást a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján is kiállíthatja.

Mi a teendő abban az esetben, ha az ápoló nem ért egyet a házi orvos igazolásával, mert nem minősítette az ápoltat tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személynek?

Az igazolás felülvizsgálatát a járási hivatal népegészségügyi intézetének tisztiorvosa által kijelölt, az ápolást indokoló diagnózis szerinti szakorvostól vagy szervtől kérheti

Mi a teendő abban az esetben, ha az ápoló nem ért egyet a házi orvos szakvéleményével, amely szerint az ápolat nem szorul állandó ápolásra, gondozásra?

Ha az ápoló a házi orvos által kiállított szakvéleménnyel nem ért egyet, a szakvélemény felülvizsgálatát a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (Főigazgatóság), mint módszertani feladatot ellátó szerv által kijelölt szakértőtől kérheti.

Mely esetben állapítanak meg emelt összegű ápolási díjat?

Annak a hozzátartozónak, aki a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végzi.

Mennyi az emelt összegű ápolási díj összege?

Az emelt összegű ápolási díj összege azonos a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 130%-val (38.350,- Ft), **2014. január 1-jétől az alapösszeg 150%-val (44.250 Ft).**

Ki minősül fokozott ápolást igénylő személynek?

Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítsége nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy
- tisztálkodni, vagy

- öltözködni, vagy
  - illemhelyet használni, vagy
  - lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni,
- feltéve, hogy esetében a fentiek közül legalább három feltétel egyidejűleg fennáll.

Ki állapítja meg, hogy a súlyosan fogyatékos ápolott fokozott ápolást igényel?

Ha az ápolási díj megállapítását a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozására tekintettel kérik, a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos állapot vizsgálatáról szóló szakvéleményt a járási hivatal felkérésére a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által kijelölt szakértő készíti el.

A Főigazgatóság által kijelölt szakértő az ápolás helyszínén történő vizsgálat időpontjáról az ápolást végző személyt a vizsgálat lefolytatását legalább három munkanappal megelőzően értesíti.

Kinek állapítható meg a *kiemelt* ápolási díj?

Annak a személynek, aki

- a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény szerinti „E” minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy
- olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosagra tekintettel folyósítják.

Mennyi a kiemelt ápolási díj összege?

A kiemelt ápolási díj összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 180%-a, 53.100 Ft.

Milyen igazolást kell benyújtani a kiemelt ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez?

- 18. életévét betöltött személy esetén a rehabilitációs hatóság érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalását az ápolott személy egészségi állapotáról, vagy
- 18 év alatti gyermek esetén a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló szakorvosi igazolást.

A 18. életévét betöltött személy esetén ki állítja ki a szakhatósági állásfoglalást?

Amennyiben a 18. életévét betöltött ápolott személy nem rendelkezik a szükséges „E” minősítést tartalmazó, 2012. január 1-je után kiállított szakhatósági állásfoglalással, a lakóhelye szerint illetékes Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szervétől kérheti a komplex minősítés elvégzését, melynek eredményéről hatósági bizonyítványt állítanak ki. A hatósági bizonyítvány kiállítása iránti kérelemhez, melyet az ápoltnak vagy gondnokának kell aláírni, csatolni kell a házi orvos által kiállított orvosi beutalót, zárójelentéseket, korábban kiállított szakvéleményt vagy szakhatósági állásfoglalást, ha az ápolott gondnokság alatt áll, gondnok kirendelő határozat másolatát, egyéb esetben meghatalmazást.

Természetesen a kérelmet postai úton is be lehet nyújtani.

Ha a 18. életévét betöltött személy egészségi állapotát a rehabilitációs hatóság 2012. január 1-jét követően véleményezte, ismét kell kérni a komplex vizsgálat elvégzését?

Amennyiben a 2012. január 1-jét követően kiállított szakhatósági állásfoglalás a kiemelt ápolási díj igénylésekor még érvényes, és tartalmazza az ápolott egészségi állapotának megfelelő besorolási csoportot, nincs szükség az újabb vizsgálat elvégzésére.

Ha azonban a 2012. január 1-jét követően kiállított szakhatósági állásfoglalás nem tartalmazza a minősítési csoportot, (pl. a rokkantsági járadékra való jogosultság igénylése esetén) a fentiek szerint eljárva kérni kell a hatósági bizonyítvány kiállítását a komplex vizsgálat eredményének igazolásáról.

Abban az esetben is kérni kell a felülvizsgálat elvégzését, ha az ápolott egészségi állapotát 2012. január 1-jét megelőzően véleményezték, és állapotát véglegesnek minősítették?

A 2012. január 1-jét megelőzően kiállított OOSZI, ORSZI szakvélemények ebben az esetben nem fogadhatók el, kérni kell a hatóság bizonyítvány kiállítását a komplex minősítés eredményének igazolásáról.

Gyermekek esetén ki állítja ki a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló igazolást?

A szülőnek az igazolás kiállítása céljából azt a szakorvost kell felkeresnie, aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító igazolást is kiállította.

A szakorvos mely esetben állítja ki a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló szakorvosi igazolást?

A szakorvos az igazolást annak a személynek állítja ki, aki olyan 18. életévét be nem töltött hozzátartozójának ápolását, gondozását végzi, aki az 5/2003.(II.19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerinti, az ott meghatározott súlyosságú betegségek vagy fogyatékoságok valamelyikében szenved, és akinek ezzel egyidejűleg kiemelt ápolási szükséglete áll fenn.

Mely esetben áll fenn a gyermek kiemelt ápolási szükséglete?

Kiemelt ápolási szükséglete áll fenn annak a gyermeknek, aki - tartós betegségéből, fogyatékoságából eredően -

- másvalaki személyes segítsége nélkül nem képes az illemhelyet használni és lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni, továbbá
- másvalaki személyes segítsége nélkül nem képes az étkezéssel, a tisztálkodással vagy az öltözködéssel kapcsolatos tevékenységcsoportok közül legalább kettőt ellátni.

Meddig érvényes a kiemelt ápolási díjra való jogosultságot megalapozó körülményekről szóló igazolás?

Az igazolás érvényességi ideje legfeljebb a gyermek magasabb összegű családi pótlékra jogosító állapotának felülvizsgálataig érvényes. Ha a gyermek egészségi állapota alapján felülvizsgálatra nincs szükség, az igazolás a gyermek 18. életévének betöltéséig érvényes.

Ha az ápolat személy a 18. életévét betöltötte és tanulmányaira tekintettel magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, a tanulmányok befejezéséig, a már benyújtott igazolás alapján a korábban megállapított kiemelt ápolási díj tovább folyósítható.

Méltányosságból kinek lehet ápolási díjat megállapítani?

A települési önkormányzat képviselő-testülete - az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállása esetén - méltányossági ápolási díjat állapíthat meg annak a hozzátartozónak, aki 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végzi.

Ha az önkormányzat méltányosságból állapít meg ápolási díjat, a jogosultságot kötheti- e jövedelmi feltételhez?

Igen, az önkormányzat a helyi rendeletében az ápolási díj megállapítását jövedelmi feltételhez kötheti.

Az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki minősül tartósan beteg személynek?

Aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Mennyi a méltányosságból megállapított ápolási díj összege?

A méltányosságból megállapított ápolási díj összege a költségvetési törvényben meghatározott alapösszeg 80%-a (23.600,- Ft).

Meg lehet állapítani az ápolási díjat, ha az ápoló más rendszeres pénzellátásban is részesül?

Csak abban az esetben, ha a folyósított rendszeres pénzellátás összege nem haladja meg az ápolási díj összegét. Ebben az esetben a rendszeres pénzellátás összegét egészítik ki az ápolási díj összegéig.

Ha a különbözet az ezer forintot nem éri el, a jogosult részére ezer forint összegű ápolási díjat kell megállapítani.

Az ápolási díj megállapításának feltétele-e, hogy az ápoló és az ápolat közös háztartásban éljen?

A törvény az ápolási díj megállapításának feltételeként nem írja elő, hogy az ápoló és az ápolat közös háztartásban, vagy azonos lakcímen éljen, természetesen az önkormányzat megvizsgálja, hogy az ápoló ápolási kötelezettségének eleget tesz-e.

Mely esetben jogosult az ápoló a saját jogú nyugellátás, korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, balettművészeti életjáradék, átmeneti bányászjáradék, rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás mellett a teljes összegű ápolási díjra?

Ha a súlyosan fogyatékos beteget ápoló személy részére a fenti ellátás valamelyikét állapítják meg, továbbra is jogosult az ápolási díjra, feltéve, hogy az ápolási díjat a fenti ellátás megállapítása időpontjában több mint tíz éve folyósítják.

Milyen időtartamnak minősül az ápolási díj folyósításának időtartama?

Az ápolási díj folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, mivel a folyósított összegből 10% nyugdíjjárulékot vonnak.

Ha a nyugellátásban részesülő személy részére ápolási díjat folyósítanak, az ő esetében is levonják a 10%-os mértékű nyugdíjjárulékot?

A saját jogú nyugdíjban részesülő személy az ápolási díj után nyugdíjjárulékot nem fizet.

Az ápolási díjban részesülő személy jogosult-e egészségügyi szolgáltatásra?

Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás folyósítása alatt, valamint annak megszűnésétől számított 45 napig jogosult az egészségügyi szolgáltatásra.

Mely esetben nem jogosult az ápolási díjra a hozzátartozó?

Abban az esetben, ha az ápolat személy

- két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, illetőleg óvodai, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, vagy közoktatási intézmény tanulója, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója kivéve, ha
  - a közoktatási intézményben eltöltött idő a kötelező tanórai foglalkozások időtartamát nem haladja meg, vagy
  - az óvoda, a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevételenek, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy
  - az óvoda, a közoktatási, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolást végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,
- ha az ápoló
  - rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén - folyósítanak,
  - szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója,
  - keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja,

Megállapítható-e az ápolási díj annak a személynek, akinek tartósan beteg gyermeke kollégiumi ellátásban részesül, s csak hétvégeken tartózkodik otthon?

Ha a tartósan beteg gyermek csak hétvégén tartózkodik otthon, az ápolási díj megállapítására nincs lehetőség.

Megállapítható-e az ápolási díj annak a hozzátartozónak, akinek tartósan beteg gyermeke általános iskolába jár, s nem veszi igénybe a napközi ellátást?

Az ápolási díjat meg lehet állapítani, ha a tartósan beteg gyermek csak a kötelező tanórai foglalkozásokon vesz részt.

Mely esetben kell megszüntetni az ápolási díj folyósítását?

Abban az esetben, ha

- az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé,
- az ápolást végző személy a kötelezettségét nem teljesíti,
- az ápolat személy meghal,
- az ápolást végző vagy az ápolat személy tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- a jogosultságot kizáró körülmény következik be.

Az ápolat halála esetén mikor szüntetik meg az ápolási díj folyósítását?

Az ápolat személy halála esetén az ápolási díj folyósítását a halál időpontját követő második hónap utolsó napjával kell megszüntetni.

Önkormányzati segély

A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározottak szerint önkormányzati segélyt nyújt. Önkormányzati segély pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtható.

Önkormányzati segély adható eseti jelleggel vagy meghatározott időszakra havi rendszerességgel.

Kinek nyújtható önkormányzati segély?

Önkormányzati segélyben elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a

válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

A jogosultság megállapításának alapjául szolgáló jövedelemhatárt az önkormányzat helyi rendeletében szabályozza.

A temetéssel kapcsolatos kiadásokhoz is nyújtható önkormányzati segély?

Igen. Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként megállapított önkormányzati segély összege nem lehet kevesebb a helyben szokásos legolcsóbb temetés költségének 10%-ánál, de elérheti annak teljes összegét, ha a temetési költségek viselése a kérelmező vagy családja létfenntartását veszélyezteti.

Az önkormányzati segély iránti kérelemről a kérelem beérkezését vagy a hivatalbóli eljárás megindítását követő 15 napon belül kell dönteni.

Természetben nyújtott szociális ellátások

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában

- a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- a lakásfenntartási támogatás,
- önkormányzati segély nyújtható.

Továbbá természetbeni ellátás a

- köztemetés,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- adósságkezelési-szolgáltatás.

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben előírhatja, hogy a tízezer forintot elérő összegben folyósított rendszeres szociális segély esetében az ellátás összegéből ötezer forintot természetben, fogyasztásra kész étel vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában kell nyújtani.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint – a fent meghatározottakon túl – a rendszeres szociális segély természetbeni szociális ellátás formájában

akkor nyújtható, ha a családban védelembe vett gyermek él. Ha a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás természetbeni szociális ellátás formájában történő nyújtásáról dönt, gyermekenként az ellátás megállapított összegének 20%-a, de összesen legfeljebb 60%-a nyújtható természetben. A rendszeres szociális segély esetében a 20, illetve 60%-os mérték megállapításánál az 5000 Ft értékben Erzsébet-utalvány formájában nyújtott összeget figyelembe veszik.

Természetbeni ellátás különösen az Erzsébet-utalvány, az élelmiszer, a tüzelősegély, a tankönyv- és tanszervásárlás támogatása, a tandíj, a közüzemi díjak, illetve a gyermekintézmények térítési díjának kifizetéséhez nyújtott, valamint a családi szükségletek kielégítését szolgáló, gazdálkodást segítő támogatás.

Családi szükségleteket kielégítő gazdálkodást segítő támogatás

Mi minősül a családi szükségleteket kielégítő gazdálkodást segítő támogatásnak?

- a földhasználati lehetőség,
- a mezőgazdasági szolgáltatások és juttatások,
- a munkaeszközök és a munkavégzéshez szükséges forgóeszközök,
- a szaktanácsadás és szakképzés biztosítása.

Mikor van lehetőség a családi szükségletek kielégítését szolgáló gazdálkodást segítő támogatás nyújtására?

Akkor, ha a települési önkormányzat rendeletben szabályozza

- a támogatás eljárási szabályait,
- a támogatás formáit és értékét,
- a támogatott jogait és kötelezettségeit, illetve a kötelezettség megszegésének következményeit.

A szociálisan rászoruló személyek részére mely szerv és milyen természetbeni ellátásokat állapít meg?

- a települési önkormányzat **jegyzője**: méltányosságból közgyógyellátást;
- a települési önkormányzat **polgármestere**: köztemetést;
- a települési **önkormányzat**: adósságkezelési szolgáltatást;
- a **járási hivatal**:
  - alanyi jogon közgyógyellátást,
  - normatív alapon közgyógyellátást és
  - egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapíthat meg.

Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Lehet-e a temetési költségek megfizetése alól mentességet kérni?

A települési önkormányzat a rendeletében a megtérítési kötelezettség alól részben vagy egészben különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén mentesítheti az eltemettetésre köteles személyt.

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki.

Mire jogosít a közgyógyellátás?

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott, az indikációs és egyéb kiegészítő feltételeknek való megfelelés esetén

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Jogosultak köre

Ki jogosult alanyi jogon közgyógyellátásra?

A lakóhely szerint illetékes járási hivatal alanyi jogon közgyógyellátásra való jogosultságot állapíthat meg:

- az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy;
- a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- a központi szociális segélyben részesülő;
- a rokkantsági járadékos;
- az aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, továbbá az,

- aki rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,
- az, aki rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
- az, aki rokkantsági ellátásban részesül, de nem tartozik az utóbbi két feltétel hatálya alá és a közgyógyellátásra való jogosultságát 2012. április 15-éig megállapították,
- az aki öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült I-II. csoportú rokkantságára tekintettel, vagy egészségi állapota nem haladta meg a 30%-os mértéket.

Ki jogosult normatív alapon közgyógyellátásra?

A lakóhely szerint illetékes járási hivatal normatív alapon állapíthatja meg a közgyógyellátásra való jogosultságát annak a személynek, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az egészségbiztosítási szerv által elismert térítési díja

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja (2.850,- Ft) feltéve, hogy
- a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (28.500,- Ft), egyedül élő esetén 150%-át (42.750,- Ft).

Kinek állapítható meg méltányosságból a közgyógyellátás?

A települési önkormányzat méltányosságból állapítja meg a közgyógyellátást annak a szociálisan rászorult személynek, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak.

Fontos tudni

A jogosultság

- az ellátásra alanyi jogon jogosultak esetében két évre,
- normatív alapon, és méltányosságból megállapított ellátás esetében egy évre kerül megállapításra.

A közgyógyellátásra való jogosultság ugyanazon időszakra vonatkozóan csak egy jogcímen állapítható meg azzal, hogy méltányossági közgyógyellátásra való jogosultság csak abban az esetben állapítható meg, ha a kérelmező alanyi vagy normatív jogcímen nem jogosult az ellátásra.

A jogosultság kezdő időpontja a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő 15 nap.

A közgyógyellátás iránti kérelem a jogosultság időtartama alatt, annak lejártát megelőző három hónapban is benyújtható. Amennyiben az eljárás a jogosultság lejártá előtt legalább 15 nappal korábban befejeződik, az új jogosultság kezdő időpontjaként a korábbi jogosultság lejártát követő napot kell megállapítani.

Közgyógyellátás keretében gyógyító ellátás csak hatályos igazolvánnyal vehető igénybe.

A közgyógyellátásra való jogosultság megállapításának menete:

A jogosult számára kizárólag a személyes szükségletének kielégítéséhez szükséges gyógyító ellátás rendelhető.

Ki igazolja a havi gyógyító ellátási szükségletet?

A havi rendszeres gyógyító ellátási szükségletet a háziorvos, illetve - személyes gondoskodást nyújtó átmeneti és bentlakásos szociális intézményben vagy gyermek- és ifjúságvédő intézetben, nevelőotthonban elhelyezett jogosult esetén - az intézmény orvosa igazolja.

Mit tartalmaz az igazolás?

Az igazolás tartalmazza a kérelmező személyes azonosító adatait (név, születési név, anyja neve, születési hely, születési idő, lakóhely, tartózkodási hely), társadalombiztosítási azonosító jelét, a tartósan fennálló betegségének a betegségek nemzetközi osztályozása szerinti kódját.

Az igazolás tartalmazza továbbá az alkalmazandó terápiához szükséges gyógyító ellátások megnevezését, mennyiségét, gyógyszerek esetében a gyógyszer megnevezését és a külön jogszabályban meghatározott azonosító adatait, a gyógyszer formáját, mennyiségét, valamint a kívánt terápiás hatás eléréséhez szükséges napi mennyiségét és az adagolást. A csak szakorvos által vagy csak szakorvosi javaslatra rendelhető gyógyszereket az igazolásban a szakorvos nevének, pecsétszámának feltüntetésével külön meg kell jelölni. A szakorvos - a kérelmező igénye esetén - az általa rendelt havi rendszeres gyógyító ellátásokról a háziorvost tájékoztatja.

Mi az egészségbiztosítási szerv feladata?

Az egészségbiztosítási szerv megvizsgálja az igazolásban feltüntetett havi rendszeres gyógyító ellátás iránti szükséglet szakmai megalapozottságát. Ha az igazolásban feltüntetett gyógyító ellátás iránti szükségletet nem tartja

megalapozottnak, a szakhatósági állásfoglalást megelőzően adategyeztetés céljából megkeresi az igazolást kiállító háziorvost.

Mit tartalmaz az egészségbiztosítási szerv szakhatósági állásfoglalása?

Az egészségbiztosítási szerv az általa elismert gyógyító ellátási szükséglet alapján szakhatósági állásfoglalást ad a rendszeres gyógyító ellátások havi költségéről, melyben megjelöli az egyéni gyógyszerkeret alapjául szolgáló gyógyszer térítési díjának összegét (gyógyszerköltség)

A szakhatósági állásfoglalásban külön megjelölik az egyéni gyógyszerkeret alapjául szolgáló gyógyszer térítési díjának - ideértve a külön jogszabály szerint kiemelt, indikációhoz kötött támogatásban részesített gyógyszerért dobozonként fizetendő díjat - összegét (gyógyszerköltség).

Hogyan határozzák meg a gyógyszerköltséget?

A gyógyszerköltség meghatározásánál a kérelmező krónikus betegségéhez igazodó, egyhavi mennyiségre számolva legalacsonyabb költségű, külön jogszabályban meghatározott szakmai szabályok szerint elsőként választandó, legalacsonyabb napi terápiás költséggel alkalmazott készítményeket veszik alapul.

A gyógyszerköltség megállapítása során legfeljebb havi 6.000,- forintig vehetők figyelembe a nem csak szakorvos által, illetve nem csak szakorvosi javaslatra rendelhető gyógyszerek.

Ha a kérelmező havi gyógyszerköltsége a 6.000,- forintot meghaladja, a 6.000,- forint feletti összeg a szakhatósági állásfoglalásban a csak szakorvos által, illetve csak szakorvosi javaslat alapján rendelhető gyógyszerek figyelembevételével, az egészségbiztosítási szerv vezetőjének döntése alapján állapítható meg.

2014-ben mennyi lehet az egyéni gyógyszerkeret?

Az egyéni gyógyszerkeret összege a jogosult egyéni havi rendszeres gyógyszerköltsége, legfeljebb havi 12.000,- Ft lehet. Amennyiben az egyéni rendszeres gyógyszerköltség a havi 1.000,- Ft-ot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra.

2014-ben mennyi az eseti keret összege?

Az eseti keret éves összege 6.000,- Ft.

Amennyiben a közgyógyellátásra jogosult személy részére egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra, a gyógyszerkeret megegyezik az eseti kerettel.

Mi a hatóság teendője a szakhatósági állásfoglalás megküldését követően?

A járási hivatal, illetve a települési önkormányzat képviselő-testülete nyolc napon belül dönt

- a közgyógyellátásra való jogosultságról,
- a közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontjáról,
- a jogosult gyógyszerkeretéről, külön megjelölve az egyéni gyógyszerkeret összegét.

Ha a közgyógyellátásra alanyi jogon jogosult személynek nincs rendszeres gyógyszerköltsége, részére állapítanak-e meg egyéni gyógyszerkeretet?

Ha az alanyi jogon közgyógyellátásra jogosult személynek nincs rendszeres gyógyszerköltsége, részére egyéni gyógyszerkeretet nem lehet megállapítani, mivel a gyógyszerkeret meghatározása a havi rendszerességgel szedett, krónikus betegségek gyógyítását szolgáló gyógyszerek alapján történik. Ebben az esetben eseti keretet (évi 6.000,- Ft) lehet megállapítani.

Lehet-e az egyéni gyógyszerkeret felülvizsgálatát kérni, ha a jogosultság megállapítását követően a havi rendszeres gyógyszerköltség jelentősen emelkedett?

Amennyiben az ellátásban részesülő személy egészségi állapotában, a gyógykezelését szolgáló terápiában, illetőleg a keret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerek térítési díjában olyan változás következik be, amelynek következtében havi rendszeres kiadása a gyógyszerkeret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerköltséghez képest ténylegesen legalább 1.000,- forinttal megváltozik, az ellátásban részesülő személy kérelmére lehetőség van az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálatára.

A felülvizsgálat során az egyéni gyógyszerkeret újbóli megállapítására abban az esetben kerül sor, ha a gyógyszerköltség havi változásának összege az 1.000,- forintot eléri.

A jogosultság lejártát megelőző három hónapban az egyéni gyógyszerkeret felülvizsgálatát nem lehet kérni.

Ha a felülvizsgálat eredményeként emelkedik az egyéni gyógyszerkeret, az mely időponttól jár?

A felülvizsgálat során megállapított magasabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 15. naptól jár.

Ha a felülvizsgálat eredményeképpen csökken az egyéni gyógyszerkeret, az mely időponttól jár?

A felülvizsgálat során megállapított alacsonyabb egyéni gyógyszerkeret a határozat meghozatalát követő 30. naptól jár.

Ha a felülvizsgálat eredményeképpen nem állapítható meg egyéni gyógyszerkeret, azt mely időponttól szünetetik meg?

Ha a felülvizsgálat eredményeképpen a jogosultság megszüntetésére kerül sor, annak időpontja a határozat meghozatalát követő 30. nap.

Ki állítja ki a közgyógyellátásra jogosító igazolványt?

Az igazolványt az egészségbiztosítási szerv - a jogosultságot megállapító határozat alapján - az abban megjelölt időtartamra, hivatalból állítja ki.

Hogyan nyitják meg az egyéni gyógyszerkeretet?

Az egészségbiztosítási szerv az elszámolási-nyilvántartási rendszerében az egyéni gyógyszerkeretet háromhavonta, egyenlő részletekben – első alkalommal a jogosultság kezdő időpontjával – nyitja meg. Az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálata esetén a módosított egyéni gyógyszerkeretnek az időarányos, a jogosultság időtartamából hátra levő időtartamra eső részét nyitja meg háromhavonta.

Az eseti keret összegét az egészségbiztosítási szerv a jogosultság kezdő időpontjával nyitja meg. Két évre megállapított jogosultság esetén az eseti keretet évente, a jogosultság kezdő időpontjával, illetve az attól számított egy év elteltével kell megnyitni.

Meddig használható fel a gyógyszerkeret?

A gyógyszerkeret az igazolvány érvényessége ideje alatt használható fel.

Ki ad tájékoztatást a rendelkezésre álló gyógyszerkeret összegéről?

A gyógyszerérték a közgyógyellátás keretében történő gyógyszerkiadást megelőzően ellenőrzi, hogy a vényen feltüntetett személy szerepel-e a hatósági nyilvántartásban, továbbá tájékoztatást ad a jogosult részére még rendelkezésre álló gyógyszerkeret összegéről.

A gyógyszerérték a közgyógyellátás keretében térítésmentesen a gyógyszerkeretnek az egészségbiztosítási szerv nyilvántartása szerint meghatározott időszakban rendelkezésre álló összegéig ad ki gyógyszert.

Hogyan lehet a gyógyszer térítési díját kifizetni?

A gyógyszer térítési díját nem lehet részben gyógyszerkeretből, részben a jogosult saját költségéből fedezni. Amennyiben a gyógyszer térítési díját a három hónapos tárgyidőszakra megnyitott gyógyszerkeret nem fedezi, az a közgyógyellátásra jogosultat terheli. A három hónapos tárgyidőszakban így megmaradt összeg – a jogosultsági éven belül – a következő három hónapos tárgyidőszakban megnyitott gyógyszerkeret összegét növeli.

Az éves gyógyszerkeret kimerülése előtt a gyógyszerkeretből még rendelkezésre álló, a jogosult részére rendelt gyógyszer térítési díját el nem érő maradványösszeg a gyógyszer térítési díjának kiegészítésére is felhasználható, azzal, hogy a maradványösszeg és a gyógyszer térítési díja közötti különbözetet a közgyógyellátott fizeti meg.

Ki írhat fel gyógyszert a közgyógyellátott személy részére?

A közgyógyellátás keretében gyógyszert a jogosult részére

- a háziorvosa, illetve azon gyógyszerek esetében, melyeket a vonatkozó jogszabályok alapján csak szakorvos írhat fel, a kezelést végző szakorvos,
- sürgős szükség esetén a tartózkodási hely szerint illetékes kezelőorvos statím jelzéssel legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- a fekvőbeteg-gyógyintézet orvosa a beteg elbocsátásakor legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- a járóbeteg-szakellátás szakorvosa vizsgálatra, kezelésre megjelent betegnek legfeljebb egy, eredeti legkisebb gyári csomagolásban,
- gyógyászati segédeszközt a kezelőorvos,
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokat a kezelőorvos rendelhet.

Mely esetben veszti el a közgyógyellátási igazolvány az érvényességét?

Az igazolvány a megállapított jogosultsági időtartam lejárta előtt hatályát veszti, ha

- a közgyógyellátásra való jogosultságot megszüntették, vagy
- az igazolványt a közgyógyellátásra való jogosultság igazolására alkalmatlanná nyilvánították, visszavonták, vagy
- a jogosult meghalt.

Mikor nyilvánítják a közgyógyellátásra való jogosultság igazolására alkalmatlanná az igazolványt?

Abban az esetben, ha az igazolvány

- elveszett, vagy
- megsemmisült, vagy

- a jogosultság igazolására alkalmatlanná vált.

Mikor szüntetik meg a közgyógyellátásra való jogosultságot?

Akkor, ha

- az igazolvány kiállítására jogosultság hiányában került sor, vagy
- a jogosultság az igazolvány kiállítását követően megszűnt, vagy
- a jogosult az igazolványt rosszhiszeműen, a jogszabályokkal ellentétesen használta fel.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Ki jogosult az egészségügyi szolgáltatásra?

Egészségügyi szolgáltatásra jogosult a biztosított személy, valamint az a személy, aki szolidaritási alapon jogosult az egészségügyi szolgáltatásra.

Ki minősül biztosítottnak?

- a munkaviszonyban (ideértve az országgyűlési képviselőt is), közalkalmazotti, illetőleg közszolgálati jogviszonyban, ügyészségi szolgálati jogviszonyban, bírósági jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, nevelőszülői jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban álló személy, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja, a Magyar Honvédség szerződéses állományú tagja, a katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona, tekintet nélkül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaidőben történik,
- a szövetkezeti tagja - ide nem értve az iskolaszövetkezet nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagját -, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- a tanulószerveződés alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanuló,
- az álláskereső támogatásban részesülő személy,
- a kiegészítő tevékenységet folytató nem minősülő egyéni vállalkozó,
- a kiegészítő tevékenységet folytató nem minősülő társas vállalkozó,
- a díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (bedolgozói, megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban, segítő családtagként) személyesen munkát végző személy - a külön törvényben meghatározott közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy kivételével - amennyiben az e tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a

minimálbér harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét,

- az egyházi szolgálatot teljesítő egyházi személy, szerzetesrend tagja, kivéve a saját jogú nyugdíjast,
- a mezőgazdasági őstermelő, ha a reá irányadó nyugdíjkorhatárig hátralévő idő és a már megszerzett szolgálati idő együttesen legalább 20 év, kivéve az őstermelői tevékenységet közös igazolvány alapján folytató kiskorú személyt és a gazdálkodó család kiskorú tagját, az egyéb jogcímen biztosítottat, a saját jogú nyugdíjast és az özvegyi nyugdíjban részesülő személyt, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

Ki jogosult az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék megfizetése nélkül, ún. szolidaritási alapon az egészségügyi szolgáltatásra?

Az a személy, aki

- táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, baleseti táppénzben, baleseti járadékban,
- saját jogán nyugdíjban, hozzátartozói nyugellátásban, rehabilitációs járadékban,
- mezőgazdasági járadékban (öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban, növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékban), megváltozott munkaképességű személyek ellátásában, bányászok egészségkárosodási járadékában, fogyatékosági támogatásban, rokkantsági járadékban, házastársi pótlékban, házastársi jövedelempótlékban,
- nemzeti gondozási díjban (pótlékban), hadigondozotti ellátásban,
- bányászati keresetkiegészítésben vagy átmeneti bányászjáradékban részesül
- gyermekgondozási segélyben,
- Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól, felekezettől nyugdíjban vagy a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi vagy rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban) részesül,
- az aktív korúak ellátására való jogosultság keretében megállapított pénzbeli ellátásban, időskorúak járadékában, ápolási díjban, gyermeknevelési támogatásban részesül, továbbá
- a közoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó alapfokú, középfokú nevelési-oktatási vagy a felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó felsőoktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató nagykorú magyar állampolgár, valamint az a külföldi állampolgár, aki nemzetközi szerződés vagy az oktatásért felelős

miniszter által adományozott ösztöndíj alapján létesített tanulói, hallgatói jogviszonyban áll,

- megváltozott munkaképességű, illetve egészségkárosodást szenvedett és munkaképesség-változásának mértéke az 50 százalékot, illetve egészségkárosodásának mértéke a 40 százalékot eléri, vagy egészségi állapota 50 százalékos vagy ennél kisebb mértékű, és az illetékes hatóság erre vonatkozó igazolásával rendelkezik,
- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nem éri el a minimálbér 30 százalékát,
- kiskorú, magyar állampolgársággal és Magyarország területén lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, továbbá az a nem magyar állampolgárságú kiskorú, aki Magyarország területén lakóhellyel rendelkezik,
- személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos szociális intézményben elhelyezett személy (ide nem értve a külföldi állampolgárt), a gyermekvédelmi rendszerben utógondozási ellátásban részesülő 18-24 éves fiatal felnőtt, továbbá az illetékes magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett, otthont nyújtó ellátás keretében átmeneti és tartós nevelésbe vett külföldi kiskorú személy,
- fogvatartott,
- akiknek a jegyző az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát megállapította
- egészségügyi szolgáltatás megszerzése érdekében kötött megállapodás alapján jogosult,
- az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezett,
- nevelőszülői tevékenységet folytat, és az e tevékenységéből származó tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme nem éri el a minimálbér 30 százalékát, naptári napokra annak harmincad részét,
- hajléktalan,
- a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvény alapján korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesül,
- az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló törvényben meghatározott balettművészeti életjáradékban részesül.

Ki köteles az egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetésére?

Az a belföldi személy, aki nem biztosított és egészségügyi szolgáltatásra a fentiek szerint szolidaritási alapon sem jogosult, az egészségügyi szolgáltatásra

való jogosultsága érdekében köteles havonta 6.660,- Ft (napi 222,- Ft) egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni.

Ki kérheti szociális helyzetére tekintettel az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságának megállapítását?

Az a személy, aki az egészségügyi szolgáltatásra nem jogosult, mert nem biztosított, szolidaritási alapon sem jogosult az egészségügyi szolgáltatásra és nem részesül olyan rendszeres pénzellátásban, mely őt az egészségügyi szolgáltatásra jogosítaná, és jövedelmi helyzete miatt nem képes az egészségügyi szolgáltatási járulék megfizetésére.

A járási hivatal kinek állapítja meg az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát?

A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át (34.200,- Ft)
- aki egyedül élő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át (42.750,- Ft) nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

A szociális rászorultság igazolásáról a járási hivatal hatósági bizonyítványt állít ki. A bizonyítvány hatályossága 1 év. A bizonyítvány tartalmazza: a rászoruló személy nevét, lakcímét, Társadalombiztosítási Azonosító Jelét, a rászorultság tényét, az igazolás hatályosságát. A bizonyítvány a feltételek fennállta esetén ismételten kiállítható.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. Az adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet 21 napon belül bírálják el.

A települési önkormányzat kit részesíthet adósságkezelési szolgáltatásban?

Azt a családot vagy személyt, akinek

- az adóssága meghaladja az ötvezer forintot, és akinek az alább felsorolt adósságok valamelyikénél fennálló tartozása legalább hat havi, vagy
- a közüzemi díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, továbbá
- akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az önkormányzat rendeletében meghatározott összeghatárt, valamint

- aki a településen elismert minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, feltéve, hogy vállalja az adósság és a települési önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Mi minősül adósságnak?

Adósságnak minősül a lakhatási költségek körébe tartozó

- közüzemi díjtarozás (vezetékes gáz-, áram-, távhő-szolgáltatási, víz- és csatornahasználati, szemétszállítási, több lakást tartalmazó lakóépületeknél, háztömböknél központi fűtési díjtarozás),
- közösköltség-hátralék, valamint az épület- és fűtés korszerűsítéssel járó külön költség hátralék,
- a lakbérhátralék,
- a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből, illetve abból átváltott szabad felhasználású kölcsönszerződésből fennálló hátralék.

Mennyi az adósságkezelés időtartama?

Az adósságkezelés időtartama legfeljebb tizennyolc hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal hat hónappal meghosszabbítható.

Ha a hitelintézettel kötött kölcsönszerződésből fennálló adósság a fenti időtartam alatt nem kezelhető, az adósságkezelési szolgáltatás időtartama legalább huszonnégy, de legfeljebb hatvan hónap, amennyiben

- az adósság összege meghaladja a kettőszázezer forintot
- a tartozás meghaladja a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének 50%-át és
- az adós hozzájárul az adósságkezelés időtartamára a támogatás összegét biztosító jelzálogjognak, valamint elidegenítési és terhelési tilalomnak ingatlanára történő bejegyzéséhez, illetőleg feljegyzéséhez.

Milyen szolgáltatást nyújtanak az adósságkezelési szolgáltatás keretében?

Az adósságkezelési szolgáltatás esetén a jogosult

- adósságkezelési tanácsadásban, és
- adósságcsökkentési támogatásban részesül, amelyet az adósságkövetelés jogosultjának folyósítanak.

Fentiekén túl az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személy alanyi jogon jogosult a lakásfenntartási támogatásra.

Mennyi az adósságcsökkentési támogatás mértéke?

Az adósságcsökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg az adósságkezelés körébe bevont adósság 75%-át, és összege legfeljebb háromszázezer forint, a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből eredő adósság esetében legfeljebb hatszázezer forint lehet.

Milyen formában nyújtják az adósságcsökkentési támogatást?

A támogatás - a hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből eredő adósság kivételével - egy összegben vagy havi részletekben nyújtható az adós vállalásától függően.

Kinek biztosítható az előrefizetős gáz- vagy áramszolgáltatást mérő készülék?

Azon személynek, akinek vezetékes gáz-, illetőleg áramszolgáltatási díjtartozása miatt a szolgáltatást kikapcsolták, a szolgáltatás visszaállítása érdekében előrefizetős gáz- vagy áramszolgáltatást mérő készülék is biztosítható, feltéve, hogy lakásfenntartási támogatásban részesül és tartozásának megfizetése érdekében megállapodást köt a szolgáltatóval, valamint legalább egyéves időtartamra vállalja a készülék rendeltetésszerű használatát.”

Fontos tudni

Adósságkezelési szolgáltatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. Külön lakásnak kell tekinteni a társbérletet, albérletet, és a jogerős bírói határozattal megosztott lakás lakrészeit.

Az adósságcsökkentés címén nyújtott támogatás vissza nem térítendő szociális támogatásnak minősül.

Az adósságcsökkentési támogatás tovább nem folyósítható és a kifizetett összeget vissza kell téríteni, ha a jogosult

- az adósságkezelési tanácsadást nem veszi igénybe, vagy
- az általa vállalt adósságtörlesztés háromhavi részletét nem teljesíti, illetőleg
- az adósságkezelési szolgáltatás igénybevételének időtartama alatt a kiadásokkal kapcsolatos fizetési kötelezettségének három hónapig nem tesz eleget.

Az adósságcsökkentési támogatás a megszüntetésétől számított 48 hónapon belül ismételtelen nem állapítható meg.

Ugyanazon személy vagy háztartásának tagja az adósságkezelési szolgáltatás lezárásától számított 24 hónapon belül nem részesülhet adósságkezelési szolgáltatásban.

Az adósságkezelési szolgáltatás biztosítása függ az önkormányzat döntésétől?

Igen. A települési önkormányzat adósságkezelési szolgáltatást akkor nyújthat, ha

- az adósságkezelési szolgáltatás működtetéséről önkormányzati rendeletet alkot,
- adósságkezelési tanácsadást működtet, továbbá
- az adósságcsökkentési támogatás és az alanyi jogú lakásfenntartási támogatás nyújtásához saját forrást különít el.

Ki határozza meg az adósságkezelési szolgáltatás részletes szabályait?

A települési önkormányzat a saját helyi rendeletében szabályozza az adósságkezelési szolgáltatás részletes szabályait,

- így különösen a helyben elismerhető lakásnagyságot és minőséget,
- az adósságkezelési szolgáltatásba bevont adósság típusok körét és összegük felső határát,
- az adósságcsökkentési támogatás folyósításának módját,
- az adósságkezelési szolgáltatásra vonatkozó jövedelmi és vagyoni jogosultsági feltételeket,
- a hitellel terhelt ingatlan forgalmi értékének megállapítási módját,
- az eljárási szabályokat,
- az adósságkezelési tanácsadást végző intézmény által ellátandó feladatokat és
- az adósságkezelési tanácsadáson való részvétel módját.

Mely önkormányzat köteles adósságkezelési szolgáltatást nyújtani?

A fővárosi kerületi önkormányzat, valamint az a települési önkormányzat, amelyiknek területén negyvenezernél több állandó lakos él, köteles adósságkezelési szolgáltatást nyújtani.

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

I. Szociális alapszolgáltatások

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés.
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- közösségi ellátások
- támogató szolgáltatás
- utcai szociális munka
- nappali ellátás.

II. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény

III. Az intézmények igénybevételevel kapcsolatos tudnivalók

- a személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylésének módja
- térítési díj
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben ellátottak jogai
- tájékoztatási kötelezettség
- a jogosultak érdekvédelme

I. Alapszolgáltatások

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi

állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- koruk,
- egészségi állapotuk,
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik,
- szenvedélybetegségeik vagy
- hajléktalanságuk miatt.

A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

A házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében biztosítják az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

A házi segítségnyújtás keretében milyen segítséget nyújtanak?

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A házi segítségnyújtás biztosítását megelőzően vizsgálják az igénylő gondozási szükségletét?

Igen. A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A szolgáltatás iránti kérelem alapján az intézményvezető, illetőleg a jegyző által felkért szakértő végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát.

Milyen időtartamban biztosítják a házi segítségnyújtást?

A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában nyújtják. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt tájékoztatják a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről, ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig napi 4 órában történő házi segítségnyújtásra jogosult.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A családsegítés keretében milyen szolgáltatást biztosítanak?

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élőket, a krónikus

betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében milyen szolgáltatást biztosítanak?

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából ki a szociálisan rászoruló?

- az egyedül élő 65 év feletti személy,
- az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy
- a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

Közösségi ellátások

Közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás.

A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében milyen szolgáltatást biztosítanak?

- a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,

- a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a házi- és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésein, szolgáltatásiban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

A szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás keretében még biztosítják:

- a szenvedélybetegség okozta egészségügyi és szociális károk mérsékléséhez szükséges egyes ártalomcsökkentő szolgáltatásokat,
- a kríziskezelést az életet veszélyeztető, a testi, szociális, kapcsolati és életvezetési rendszerben kialakult kezelhetetlen helyzetek esetére.

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

Mi a támogató szolgáltatás feladata?

- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése),
- az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- a jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása,
- segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatképességének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önszorgató csoportokban való részvételükhöz,
- egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős

kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,

- a fogyatékos személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételeének elősegítése.

A támogató szolgáltatás igénybevétele során ki minősül szociálisan rászorultnak?

Súlyosan fogyatékos a fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, illetve magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy.

A súlyos fogyatékoságot milyen irattal lehet igazolni?

- az ellátás megállapítását, illetve folyósítását igazoló határozattal vagy más okirattal,
- az ellátás megállapításának alapjául szolgáló, a fogyatékoság fennállását igazoló szakvéleménnyel.

Ha a szakvélemény a következő felülvizsgálat (ellenőrző vizsgálat) időpontját, illetve az állapot fennállásának várható idejét tartalmazza, a jogosultság eddig az időpontig áll fenn.”

Utcai szociális munka

Az utcai szociális munka keretében biztosítják az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.

Nappali ellátás

A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- a tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - ide nem értve az idős személyeket - napközbeni étkeztetését.

Szenvedélybetegek közösségi és nappali ellátását 16 és 18 év közöttiek is igénybe vehetik azzal, hogy az igénybevevő jognyilatkozatához nem szükséges a törvényes képviselő beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása. Ugyanakkor, ha a 16 és 18 év közötti személy a törvényes képviselő beleegyezése vagy jóváhagyása nélkül tesz jognyilatkozatot, a szolgáltató a családdal való kapcsolatfelvétel eredménytelensége esetén felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti szolgálattal.

Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

II. Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az intézmények típusai

- ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
- rehabilitációs intézmények,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények,
- lakóotthon.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmények

Az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról az ápolást, gondozást nyújtó intézményben gondoskodnak, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

Az ápolást gondozást nyújtó intézmények típusai

- idősek otthona,
- fogyatékos személyek otthona,
- pszichiátriai betegek otthona,
- szenvedélybetegek otthona,
- hajléktalanok otthona.

Idősek otthona

Ki gondozható az idősek otthonában?

Az idősek otthonában a napi 4 órás gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el.

Az idősek otthonában a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, a fentiek szerinti gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Idősek otthona biztosíthat-e ellátást gondozási szükséglettel nem rendelkező személy részére?

A férőhelyszám legfeljebb 15%-áig napi 4 órás gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

Az idősek otthonában gondozási szükséglet nélkül felvett személy esetén elvégezhető-e a gondozási szükséglet vizsgálata?

Az ellátás megkezdésétől számított egy éves időtartamot követően, ha az ellátott állapota indokolja, az intézményvezető döntése alapján elvégezhető a gondozási szükségletének vizsgálata.

A gondozási szükséglet

- megállapítása esetén az ellátott után normatív állami hozzájárulás vehető igénybe és az által fizetett térítési díjat is módosítani szükséges,
- hiányának megállapítása az intézményi jogviszony további fennállását nem érinti.

Az idősek otthonában a gondozott hozzátartozója is elhelyezhető?

Idősek otthonába a nyugdíjkorhatárt betöltött személlyel az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos közeli hozzátartozója a gondozási szükséglet hiányában is felvehető, ha vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű térítési díj megfizetését.

Ki végzi el az idősek otthonába történő felvételhez szükséges gondozási szükséglet vizsgálatát?

Az időszonai ellátás iránti kérelem alapján az intézményvezető végzi el az ellátást igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. Beutaló határozat esetében a vizsgálatot a beutaló szerv kezdeményezi a határozat hozatalát megelőzően az intézményvezetőnél.

Az intézményvezető a gondozási szükségletet megvizsgálja és megállapítja a napi gondozási szükséglet mértékét, továbbá a jogszabály szerinti körülmények fennállását.

Mely esetben nyújtható az idősothtoni ellátás?

Idősothtoni ellátás napi 4 órát meghaladó vagy az egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.

Milyen iratot kell bemutatni a gondozási szükséglet vizsgálatához?

Az igénylőnek vagy törvényes képviselőjének a gondozási szükséglet vizsgálatához be kell mutatnia a gondozási szükséglet megítélését szolgáló, rendelkezésre álló leletek és szakvélemények másolatát vagy az egyes ellátások (rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék) megállapításáról szóló igazolásokat.

Melyek a gondozási szükségletet megalapozó egyéb körülmények?

- a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozata, amelyet az orvosszakértői szerv vagy a Pszichiátriai, illetve Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos szakvéleményével igazoltak;
- az ellátást igénylő egyedül él, és
  - = nyolcvanadik életévét betöltötte vagy
  - = hetvenedik életévét betöltötte és lakóhelye közműves vízellátás vagy közműves villamosenergia-ellátás nélküli ingatlan, vagy
  - = hallási fogyatékosként fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül, amit az ellátást megállapító jogerős határozat vagy az ellátás folyósítását igazoló irat másolatával igazoltak, vagy
  - = a fentiekén kívüli okból fogyatékosági támogatásban részesül és az orvosszakértői szerv, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye, szakhatósági állásfoglalása az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg, amit az érvényes és hatályos szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás másolatával igazoltak,
  - = I. rokkantsági csoportba tartozó rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, illetve rokkantsági járadékban részesül, amit a nyugdíját, járadékot megállapító jogerős határozat, vagy a kérelem benyújtását megelőző havi nyugdíj-folyósítási, járadékfolyósítási csekkszelvény vagy bankszámlakivonat másolatával igazoltak, vagy
  - = munkaképességét 100%-ban elvesztette, illetve legalább 80%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett és az orvosszakértői szerv, illetve jogelődje szakértői bizottságának szakvéleménye, szakhatósági

állásfoglalása az önkiszolgálási képességének hiányát állapította meg, amit az érvényes és hatályos szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás másolatával igazoltak.

Fogyatékos személyek otthona

Ki gondozható a fogyatékos személyek otthonában?

Az a fogyatékos személy, akinek oktatására, képzésére, gondozására csak intézményi keretek között van lehetőség.

A nagykorú fogyatékos személy fogyatékos személyek otthonában történő elhelyezésének feltétele a benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat elvégzése.

Pszichiátriai betegek otthona

Ki gondozható a pszichiátriai betegek otthonában?

A pszichiátriai betegek otthonába az a krónikus pszichiátriai beteg vehető fel, aki az ellátás igénybevételének időpontjában nem veszélyeztető állapotú, akut gyógyintézeti kezelést nem igényel, és egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt önmaga ellátására segítséggel sem képes.

Azon ellátást igénylő, akinek a kezelőorvos által meghatározott alapbetegsége

- időskori vagy egyéb szellemi leépülés,
- súlyos antiszociális, közösségi együttélésre képtelen személyiségzavar,
- szenvedélybetegség,

csak abban az esetben vehető fel a pszichiátriai betegek otthonába, ha az intézmény az alapbetegségével összefüggésben is szolgáltatást képes nyújtani számára.

A pszichiátriai betegek otthonába történő felvételhez a területileg illetékes pszichiátriai gondozó szakorvosának, illetve - amennyiben az ellátás igénylése időpontjában kórházi kezelésben részesül - a fekvőbeteg-gyógyintézet pszichiátriai osztálya vezetőjének - az intézménybe történő felvételt megelőző - három hónapnál nem régebbi szakvéleménye szükséges.

Szenvedélybetegek otthona

Ki gondozható a szenvedélybetegek otthonában?

A szomatikus és mentális állapotot stabilizáló, illetve javító kezelést igénylő, önálló életvitelre időlegesen nem képes személyek gondozását végzi, ha kötelező intézeti gyógykezelésre nem szorulnak.

Hajléktalanok otthona

Ki gondozható a hajléktalanok otthonában?

Olyan hajléktalan személyek, akiknek ellátása átmeneti szálláshelyen, rehabilitációs intézményben nem biztosítható és koruk, egészségi állapotuk miatt tartós ápolást, gondozást igényelnek.

Rehabilitációs intézmények

A rehabilitációs intézmény a bentlakó önálló életvezetési képességének kialakítását, illetve helyreállítását szolgálja.

Az intézmények típusai

- a pszichiátriai betegek,
- a szenvedélybetegek,
- a fogyatékos személyek,
- a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

Kit látnak el a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek rehabilitációs intézményében?

Azt a 18. életévét betöltött pszichiátriai, illetve 16. életévét betöltött szenvedélybeteget, aki rendszeres vagy akut gyógyintézeti kezelésre nem szorul és utógondozására nincs más mód. A gondozottak részére képzési, munka jellegű vagy terápiás foglalkoztatást szerveznek és előkészítik a családi és lakóhelyi környezetükbe történő visszatérésüket.

Kit látnak el a fogyatékos személyek rehabilitációs intézményében?

Azt a fogyatékos, valamint mozgás-, illetőleg látássérült személy, akinek oktatása, képzése, átképzése és rehabilitációs célú foglalkoztatása csak intézményi keretek között valósítható meg. Az intézmény előkészíti az ott élő család és lakóhelyi környezetbe történő visszatérését, valamint megszervezi az intézményi ellátás megszűnését követő utógondozást.

Kit látnak el a hajléktalanok rehabilitációs intézményében?

Azt az aktív korú, munkaképes hajléktalan személyt, akinek szociális ellátása ily módon indokolt, és aki önként vállalja a rehabilitációs célú segítőprogramokban való részvételt.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények – a hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével – ideiglenes jelleggel, legfeljebb egy évi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények típusai:

- időskorúak gondozóháza,
- fogyatékos személyek gondozóháza,
- pszichiátriai betegek átmeneti otthona,
- szenvedélybetegek átmeneti otthona,
- éjjeli menedékhely,
- hajléktalan személyek átmeneti szállása.

Kiknek nyújt ellátást az időskorúak gondozóháza?

Azoknak az időskorúaknak, valamint a 18. életévüket betöltött beteg személyeknek, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Kiknek nyújt ellátást a fogyatékos személyek gondozóháza?

Azoknak a fogyatékos személyeknek, akiknek ellátása családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokolttá.

Kiknek nyújt ellátást a pszichiátriai betegek átmeneti otthona?

Azoknak a pszichiátriai betegeknek, akiknek ellátása átmenetileg más intézményben, vagy a családjában nem oldható meg, viszont tartós bentlakásos intézményi elhelyezésük, vagy fekvőbeteg gyógyintézeti kezelésük nem indokolt.

Kiknek nyújt ellátást a szenvedélybetegek átmeneti otthona?

Azoknak a személyeknek, akiknél szakorvosi szakvélemény alapján szenvedélybetegség került megállapításra, és ellátásuk átmeneti jelleggel családjukban vagy lakókörzetükben nem oldható meg.

Kiknek nyújt ellátást az éjjeli menedékhely?

Az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyeknek. Az éjjeli menedékhely éjszakai pihenést, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

Kiknek nyújt ellátást a hajléktalan személyek átmeneti szállása?

Azoknak a hajléktalan személyeknek, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Lakóotthon

A lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, illetve tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt - ideértve az autista személyeket is -, illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézmény, amely az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít.

Milyen típusai vannak a lakóotthonnak?

- fogyatékos személyek lakóotthona;
- pszichiátriai betegek lakóotthona;
- szenvedélybetegek lakóotthona.

Milyen lakóotthoni ellátási formák léteznek?

Fogyatékos személyek lakóotthona esetében,

- rehabilitációs célú lakóotthon,
- ápoló-gondozó célú lakóotthon.

Pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek lakóotthona esetében rehabilitációs célú lakóotthon.

Ki helyezhető el a rehabilitációs célú lakóotthonban?

- aki intézményi elhelyezés során felülvizsgálatban részt vett, és a felülvizsgálat eredménye, illetve a gondozási terv és egyéni fejlesztés alapján lakóotthoni elhelyezése az önálló életvitel megteremtése érdekében indokolt;
- aki családban él és képességei fejlesztése, valamint ellátása lakóotthoni keretek között biztosítható és rehabilitációja családjában nem oldható meg;
- önellátásra legalább részben képes;
- lakóotthonba kerülése időpontjában a tizenhatodik életévét már betöltötte, de a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt még nem.

III. Az intézmények igénybevételével kapcsolatos tudnivalók

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénybevételének módja

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelmére, indítványára történik.

Mi alapozza meg a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi jogviszony keletkezését?

- a lakóhely szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testületének határozata,
- a bíróság ideiglenes intézkedést tartalmazó végzése,
- a bírói ítélet,
- az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek esetében a gyámhatóság határozata,
- a személyes gondoskodás iránti kérelemről döntení jogosult személy intézkedése alapozza meg.

Az állami fenntartású intézmény esetén ki dönt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás iránti kérelemről?

- a települési önkormányzat által fenntartott szociális szolgáltató, nappali és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetében az intézményvezető,
- a fővárosi önkormányzat által fenntartott tartós bentlakásos intézmény esetében, ha a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete eltérően nem rendelkezik, az intézményvezető,
- a települési önkormányzat - ide nem értve a fővárosi önkormányzat - által fenntartott tartós bentlakásos intézmény esetében, ha a fenntartó önkormányzat képviselő-testülete eltérően nem rendelkezik, az intézményvezető,
- a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium által fenntartott szociális intézmény esetén az intézményvezető
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv által fenntartott szociális intézmény esetén az intézményvezető dönt.

A döntést követően mi az intézményvezető feladata?

Az intézményvezető a döntésről értesíti az ellátást igénylőt, illetve törvényes képviselőjét. Elutasítás esetén az értesít és írásban történik.

Mi történik abban az esetben, ha az igény nem teljesíthető?

Ha az ellátásra vonatkozó igény a beutaló határozat megküldését követően férőhely hiányában nem teljesíthető, az intézményvezető erről - a nyilvántartásba vétel közlésével - írásban értesíti a jogosultat.

Mi a teendő, ha az igénylő az intézményvezető döntésével nem ért egyet?

Ha az intézményvezető döntésével nem értenek egyet, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül az intézmény fenntartójához lehet fordulni, aki határozattal dönt a beutalás kérdéséről, s erről értesíti az intézményvezetőt is.

Hogyan gondoskodnak az igények kielégítéséről?

Az állami fenntartású intézmény vezetője nyilvántartása alapján az igények beérkezésének sorrendjében gondoskodnak az ellátást igénylők elhelyezéséről.

Ki dönt az igénylő soron kívüli elhelyezéséről?

Ha az ellátást igénylő soron kívüli elhelyezését kezdeményezték, az intézményvezető dönt a soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény indokoltságáról, továbbá - több soron kívüli elhelyezésre vonatkozó igény esetén - az igények teljesítésének sorrendjéről.

Mely helyzet alapozza meg soron kívüli elhelyezést?

Állami fenntartású, valamint az ellátási szerződéssel működtetett egyházi, nem állami fenntartású intézmény esetén, a soron kívüli ellátás biztosítását különösen az alapozza meg, ha az igénybe vevő

- önmaga ellátására teljesen képtelen és nincs olyan hozzátartozója, aki ellátásáról gondoskodik, és ellátása más egészségügyi vagy szociális szolgáltatás biztosításával sem oldható meg,
- a háziorvos, kezelőorvos szakvéleménye szerint soron kívüli elhelyezése indokolt,
- szociális helyzetében, egészségi állapotában olyan kedvezőtlen változás következett be, amely miatt soron kívüli elhelyezése vált szükségessé,
- kapcsolata vele együtt élő hozzátartozójával, eltartójával helyrehozhatatlanul megromlott, és a további együttélés életét, testi épségét veszélyezteti.

Mi a teendő az ellátás igénybevétele előtt?

Az ellátás igénybevételenek megkezdése előtt

- állami fenntartású intézmény esetén az intézményvezető,

- egyházi és nem állami fenntartású intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy az ellátást igénylővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

Mit tartalmaz a megállapodás?

A megállapodás tartalmazza

- az ellátás kezdetének időpontját,
- az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- az igénybevevő számára nyújtott szolgáltatások tartalmát,
- a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat, amennyiben az ellátás térítési-díj fizetési kötelezettséggel jár,
- egyszeri hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége esetén a hozzájárulás összegét, továbbá az annak beszámítására, teljes vagy részleges visszafizetésére vonatkozó szabályokat,
- az ellátás megszüntetésének módjait,
- az igénybevevő természetes személyazonosító adatait.

Milyen szakvélemények szükségesek az intézményi ellátások igényléshez?

A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai és szenvedélybetegek bentlakásos intézményébe történő felvétel, valamint a pszichiátriai betegek nappali ellátásának igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell az igénybevevő szakorvosának, kezelőorvosának szakvéleményét.

A fogyatékos személyek nappali ellátásának igénybevétele iránti kérelemhez mellékelni kell a fogyatékoság fennállását igazoló,

- a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleményét vagy
- a fogyatékoság jellege szerinti szakorvosi leletet vagy
- a fogyatékosági támogatás, a vakok személyi járadéka illetve magasabb összegű családi pótlék megállapítását, folyósítását igazoló dokumentumot.

Kiskorú esetében a fogyatékos személyek otthonába történő elhelyezés iránti kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményét.

A közösségi pszichiátriai ellátás igénybevételére irányuló kérelemhez mellékelni kell a pszichiáter vagy neurológus szakorvos szakvéleményét a pszichiátriai betegség fennállásáról.

Ha a szolgáltatást igénylő nem rendelkezik szakvéleménnyel, a szolgáltatás részére a kérelem benyújtásától számított legfeljebb három hónapig átmeneti jelleggel biztosítható.

Demens személyek ellátása esetén az igénybevétele irányuló kérelemhez be kell nyújtani az orvosszakértői szerv vagy a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos által kiállított, nappali ellátás esetén a demencia kórképet megállapító, bentlakásos intézményi ellátás esetén a demencia kórkép legalább középsúlyos fokozatát megállapító szakvéleményt.

Mikor szűnik meg az intézményi jogviszony?

Az intézményi jogviszony megszűnik

- az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a jogosult halálával,
- a határozott idejű intézeti elhelyezés esetén a megjelölt időtartam lejártával, kivéve, ha e törvény rendelkezései alapján az elhelyezés időtartama meghosszabbítható.

Ki kezdeményezheti az intézményi jogviszony megszüntetését?

Az állami fenntartású intézményi jogviszony megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kezdeményezheti. A jogosult, illetve törvényes képviselője kezdeményezése alapján az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti. Ilyen esetben a jogviszony a felek megegyezése szerinti időpontban, ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.

Az intézményvezető mely esetekben szünteti meg az intézményi jogviszonyt?

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti, ha a jogosult

- másik intézménybe történő elhelyezése indokolt,
- a házirendet súlyosan megsérti,
- intézményi elhelyezése nem indokolt.

Mi a teendő, ha az ellátott nem ért egyet az intézményvezető döntésével?

Ha a megszüntetéssel a jogosult, illetve törvényes képviselője nem ért egyet, az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül az intézmény fenntartójához fordulhat. Ilyen esetben az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítják, amíg a fenntartó, illetve a bíróság jogerős és végrehajtható határozatot nem hoz.

Ha az intézményi elhelyezés beutaló határozattal történt, a jogviszony megszüntetéséről milyen formában döntenek?

Ha az intézményi jogviszonyt beutaló határozat alapozta meg, az intézményi jogviszonyt a beutaló szerv határozata szünteti meg.

Egyházi és nem állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén hogyan szűnik meg az intézményi jogviszony?

Egyházi és nem állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén az intézményi jogviszony megszűnik, ha a megállapodást az ellátott, illetve törvényes képviselője vagy a fenntartó felmondja.

A felmondási idő, ha a megállapodás másként nem rendelkezik, alap-szolgáltatás esetén tizenöt nap, bentlakásos intézmény esetén három hónap.

A döntés ellen lehet-e jogorvoslattal élni?

Ha egyházi és nem állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén a megállapodás felmondásának jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személy, illetőleg a fenntartó vitatja, kérheti a bíróságtól a megállapodás jogellenes felmondásának megállapítását. Az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény és ápoló, gondozó célú lakóotthon esetén mikor szüntethető meg a jogviszony?

A fenntartó a megállapodást akkor mondhatja fel, ha az ellátott a házirendet súlyosan megsérti.

Térítési díj

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért térítési díjat kell fizetni.

Ki köteles a térítési díjat megfizetni?

- az ellátást igénybe vevő jogosult,
- a szülői felügyeleti joggal rendelkező törvényes képviselő,
- a jogosultnak az a házas társa, élettársa, egyeneságbeli rokona, örökbe fogadott gyermeke, örökbe fogadó szülője, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem a tartási kötelezettség teljesítése mellett meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének két és félszeresét (71.250,- Ft-ot)
- a jogosult tartását szerződésben vállaló személy,
- a jogosult tartására bíróság által kötelezett személy köteles megfizetni.

Kit részesítenek ingyenes ellátásban?

A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az ellátottat, aki jövedelemmel nem rendelkezik, és bentlakásos ellátás esetében jelzálog alapjául szolgáló vagyona nincs.

Milyen ellátást biztosítanak térítésmentesen?

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatást,
- a népkonyhán történő étkeztetést,
- a családsegítést,
- a közösségi ellátásokat,
- az utcai szociális munkát,
- hajléktalan személyek részére a nappali ellátást,
- az éjjeli menedékhelyen biztosított ellátást.

A szociális alapszolgáltatás megállapításánál kinek a jövedelmét veszik figyelembe?

A szociális alapszolgáltatás személyi térítési díjának megállapításánál a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelmét, kiskorú igénybe vevő esetén a családban egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet veszik figyelembe.

Hogyan állapítják meg a térítési díjat?

A személyes gondoskodás körébe tartozó szociális ellátások térítési díja (a továbbiakban: intézményi térítési díj) a szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás, illetve a feladatfinanszírozás egy főre jutó összegének támogató szolgáltatás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén a szolgáltatási önköltség és a szolgáltatás külön jogszabály szerinti költségvetési támogatásának különbözete. Az intézményi térítési díjat integrált intézmény esetében is szolgáltatásonként kell meghatározni, a közös költségelemek szolgáltatásonkénti közvetlen költségeinek arányában történő megosztásával. Emelt színvonalú bentlakásos ellátás esetében az intézményi térítési díjat az előző évben ténylegesen igénybe vett normatív állami hozzájárulással kell számítani.

Mennyi lehet a személyi térítési díj?

A személyi térítési díj nem haladhatja meg a jövedelem

- 30%-át étkeztetés,
- 25%-át házi segítségnyújtás,
- 30%-át, ha a házi segítségnyújtás mellett étkeztést is biztosítanak, illetve támogató szolgáltatás,
- 20%-át a kiskorú részére nyújtott támogató szolgáltatás,
- 2%-át jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében.

Mennyi lehet az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj?

A személyi térítési díj nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének

- 15%-át a nappali ellátást,
- 30%-át a nappali ellátást és ott étkezést,
- 60%-át az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények esetén.

Hogyan állapítják meg a személyi térítési díjat tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén?

Az intézményi ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során megállapítják az ellátást igénylőre vonatkozó jövedelemhányadot. A jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének

- 50%-át a rehabilitációs célú lakóotthoni elhelyezést,
- 80%-át az egyéb tartós elhelyezést nyújtó intézmények esetén.

Tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg, ha a jövedelemhányad eléri vagy meghaladja az intézményi térítési díj összegét.

Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét, és az ellátott jelentős pénzvagyonnal rendelkezik, a személyi térítési díj az intézményi térítési díjjal megegyező összeg azzal, hogy a jövedelemhányad és az intézményi térítési díj közötti különbözetet a jelentős pénzvagyomból kell fedezni.

Ha tartós bentlakásos intézményi ellátás esetén a jövedelemhányad nem éri el az intézményi térítési díj összegét, és az ellátott nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal, – rehabilitációs intézmény és rehabilitációs célú lakóotthon kivételével – a személyi térítési díj a jelentős ingatlanvagyon kilencvenhatod részének és a jövedelemhányadnak az összege, de legfeljebb az intézményi térítési díjjal megegyező összeg.

Mi minősül jelentős pénzvagyonnak?

Jelentős pénzvagyonnak az ellátott rendelkezésére álló fizetési számla pozitív egyenlege, betétszerződés vagy takarékbetét-szerződés alapján fennálló követelése és készpénze összegének azon részét kell tekinteni, amely az intézményi térítési díj egyévi összegét a jogosult elhelyezésekor vagy a térítési díj felülvizsgálatakor meghaladja.

Mit tekintünk jelentős ingatlanvagyonnak?

Jelentős ingatlanvagyonnak az ingatlanvagyon együttes értékének az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladó részét kell tekinteni. Ingatlanvagyonként kell figyelembe venni az ellátás igénylésének vagy a felülvizsgálat időpontjában az ellátást igénylő, ellátott tulajdonában álló

ingatlant, valamint az őt illető hasznosítható, ingatlanon fennálló vagyoni értékű jogot, illetve az ellátás igénylését vagy a felülvizsgálatot megelőző 18 hónapban ingyenesen átruházott ingatlant, ha azok együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a negyvenszeresét meghaladja. Osztatlan közös tulajdon esetén a tulajdoni hányadot kell figyelembe venni.

Ki fizeti meg a gyógyszerköltséget?

Az ellátást igénybe vevő részére az egészségi állapot javításához vagy szinten tartásához szükséges alapgyógyszereket a bentlakásos intézmény - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - térítésmentesen biztosítja. Ezen túlmenően az egyéni gyógyszerigények költségét az ellátott személy viseli.

Milyen időszakokra állapítják meg a személyi térítési díjat?

Az intézményi térítési díjat és a személyi térítési díjat

- étkeztetés esetén ellátási napra,
- házi segítségnyújtás esetén gondozási órára,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén ellátási napra,
- támogató szolgáltatás esetén szolgálati órára és szállítási kilométerre,
- nappali ellátás esetén ellátási napra,
- bentlakásos intézményi ellátás esetén ellátási napra és hónapra vetítve határozzák meg.

Bentlakásos intézményi ellátás esetén

- a napi intézményi térítési díj a havi intézményi térítési díj harmincad része,
- a napi személyi térítési díj a havi személyi térítési díj harmincad része a hónapok naptári napjainak számától függetlenül.

A személyes gondoskodás esetén végeznek jövedelemvizsgálatot?

Az intézmény vezetője az intézményi ellátás nyújtásának megkezdését megelőzően megvizsgálja az ellátást igénylő

- havi jövedelmét szociális alapszolgáltatás és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetén,
- havi jövedelmét és jelentős pénzvagyont rehabilitációs intézmény és rehabilitációs célú lakóotthon esetén,
- havi jövedelmét, jelentős pénzvagyont és jelentős ingatlanvagyonát ápolást, gondozást nyújtó intézmény és ápoló-gondozó célú lakóotthon esetén.

Az intézmény vezetője a térítési díj felülvizsgálatakor megvizsgálja az ellátott

- havi jövedelmét szociális alapszolgáltatás és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény esetén,

- havi jövedelmét és pénzvagyont tartós bentlakásos intézmény esetén,
- havi jövedelmét és ingatlanvagyonát, tartós bentlakásos intézmény esetén, ha az ellátott nem rendelkezik jelentős pénzvagyonnal.

Melyek a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben ellátottak jogai?

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény az általa biztosított szolgáltatást olyan módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel

- az élethez, emberi méltósághoz,
- a testi épséghez,
- a testi-lelki egészséghez

való jogra.

Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem. Az igénybevételi eljárás során különös figyelmet fordítanak arra, hogy az ellátást igénylő adataihoz csak az arra jogosult személyek férjenek hozzá. Az intézményvezető köteles biztosítani továbbá, hogy az intézményi elhelyezés során az ellátott egészségi állapotával, személyes körülményeivel, jövedelmi viszonyaival kapcsolatos információkról más ellátást igénybe vevő, valamint arra illetéktelen személy ne szerezhesen tudomást, különös figyelemmel az ellátást igénybe vevő szociális rászorultságának tényére.

Az intézmény nem korlátozhatja az ellátottat a személyes tulajdonát képező tárgyai, illetve mindennapi használati tárgyai használatában, kivéve a házirendben meghatározott azon tárgyak körét, amelyek veszélyt jelenthetnek az intézményben élők testi épségére. A veszélyeztető tárgyak körét, ezen tárgyak birtoklásának feltételeit, illetve ellenőrzését a házirend szabályozza. A korlátozás azonban nem érintheti a mindennapi használati tárgyakat.

Mit jelent a tájékoztatási kötelezettség?

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. Az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról az intézmény vezetője a jogosultat, illetve hozzátartozóját értesíti.

Az intézménybe való felvételkor az intézmény tájékoztatást ad a jogosult és hozzátartozója számára

- az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
- a bentlakásos intézményi elhelyezéskor a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről;
- panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
- az intézmény házirendjéről;
- a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetekről.

A jogosultak érdekvédelme

Az intézményvezető az ellátás igénybevételekor a fenntartó által jóváhagyott intézményi házirend egy példányát átadja a jogosultnak. Egyébként a házirendet az intézményben jól látható helyen ki kell függeszteni és gondoskodni kell arról, hogy az a jogosultak hozzátartozói és az intézmény dolgozói számára folyamatosan hozzáférhető legyen.

A tartós bentlakásos intézmény fenntartója köteles meghatározni az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekvédelmét szolgáló fórum (érdekképviseleti fórum) megalakításának és tevékenységének szabályait.

Az érdek-képviseleti fórum a tartós bentlakásos intézménnyel intézményi jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv, mely a házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik. Az érdek-képviseleti fórum megalakítását a székhelyen, illetve telephelyenként kell biztosítani.

Mi az érdekképviseleti fórum feladata?

- előzetesen véleményezi az intézmény vezetője által készített, az ellátottakkal, valamint az intézmény belső életével kapcsolatos dokumentumok közül a szakmai programot, az éves munkatervet, a házirendet, az ellátottak részére készült tájékoztatókat,
- megtárgyalja az intézményben élők panaszait (ide nem értve a jogviszony keletkezésével, megszüntetésével és az áthelyezéssel kapcsolatos panaszokat) és intézkedést kezdeményez az intézményvezető felé,
- tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban,

- intézkedés megtételét kezdeményezheti a fenntartó felé, valamint más illetékes hatóságok, szervek felé, amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos jogszabálysértésre utaló jeleket észlel.

Az ellátottjogi képviselő

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában..

Melyek az ellátottjogi képviselő feladatai?

- megkeresésre, illetve saját kezdeményezésre tájékoztatást nyújthat az ellátottakat érintő legfontosabb alapjogok tekintetében, az intézmény kötelezettségeiről és az ellátást igénybe vevőket érintő jogokról,
- segíti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét az ellátással kapcsolatos kérdések, problémák megoldásában, szükség esetén segítséget nyújt az intézmény és az ellátott között kialakult konfliktus megoldásában,
- segít az ellátást igénybe vevőnek, törvényes képviselőjének panaszra megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását az intézmény vezetőjénél és a fenntartónál, segítséget nyújt a hatóságokhoz benyújtandó kérelmek, beadványok megfogalmazásában,
- a jogviszony keletkezése és megszűnése, továbbá az áthelyezés kivételével eljárhat az intézményi ellátással kapcsolatosan az intézmény vezetőjénél, fenntartójánál, illetve az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál, és ennek során - írásbeli meghatalmazás alapján - képviselheti az ellátást igénybe vevőt, törvényes képviselőjét,
- az intézmény vezetőjével történt előzetes egyeztetés alapján tájékoztatja a szociális intézményekben foglalkoztatottakat az ellátottak jogairól, továbbá ezen jogok érvényesüléséről és a figyelembevételéről a szakmai munka során,
- intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál a jogszabálysértő gyakorlat megszüntetésére,
- észrevételt tehet az intézményben folytatott gondozási munkára vonatkozóan az intézmény vezetőjénél,
- amennyiben az ellátottak meghatározott körét érintő jogsértés fennállását észleli, intézkedés megtételét kezdeményezheti a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok felé,
- a korlátozó intézkedésekre, eljárásokra vonatkozó dokumentációt megvizsgálhatja.